



Šolski center Celje

Gimnazija Lava

MLADI IN PARTNERSTVO

(Raziskovalna naloga)

Avtorica:

Tjaša Cafuta, GL- 3.c

Mentor:

Bogomil Kropej, prof. soc in fil.

**Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, 2008**

Šolski center Celje
Splošna in strokovna gimnazija Lava

MLADI IN PARTNERSTVO

Avtorica:

Tjaša Cafuta, 3.c

Mentor:

Bogomil Kropej, prof. soc. in fil.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2008

1 KAZALO

Kazalo vsebine

1	KAZALO	3
	Kazalo vsebine	3
	Kazalo slik	4
	Kazalo grafov	4
2	ZAHVALA	5
3	POVZETEK	6
4	UVOD	7
4.1	Namen naloge	8
4.2	Metodologija dela	8
	TEORETIČNI DEL	9
5	INTIMNOST IN PARTNERSKI ODNOS	9
6	ZALJUBLJENOST IN LJUBEZEN	10
6.1	Zaljubljenost	10
6.1.1	Zakaj se zaljubljam	10
6.1.2	Kaj zaljubljenost je?	12
6.2	Ljubezen	13
6.2.1	Različni tipi ljubezni	14
7	SPOLNO POGOJENO DOŽIVLJANJE LJUBEZNI	15
7.1	Stereotipi	15
7.1.1	Potrditev ali zanikanje stereotipov	15
8	RAZDOR PARTNERSKE ZVEZE	17
8.1	Zakaj prihaja do razdorov mladinskih partnerskih zvez	17
8.1.1	Stopnje partnerski zvez	17
8.1.2	Postopno »umiranje« partnerske zveze	18
8.2	Kako končati partnersko zvezo	20
8.2.1	Stereotipen konec zveze	20
8.2.2	Najlažjega načina konca ni	22
	EMPIRIČNI DEL	23
9	TRAJANJE MLADINSKIH PARTNERSKIH ZVEZ	23
9.1	Najprimernejša starost za iskanje trajnega partnerja	23
9.2	Kdo mladim daje voljo do šole, dela,...	23
9.3	Kje mladi spoznavajo partnerje?	25
9.4	Vrednote, ki jih mladi cenijo pri partnerjih	27
9.5	Je prijateljstvo predpogoj za zvezo?	30
9.6	Kaj mora imeti neka oseba da jo opazijo	31
10	KONEC PARTNERSKIH ZVEZ	33
10.1	Kdaj je nujno končati neko zvezo	33
10.2	Najpogostejši razlogi za razdor partnerski zvez mladih	34
10.3	Soočanje z razdrom partnerske zveze	36
10.4	Nasprotovanje zvezam s strani staršev	38
11	ZAKLJUČEK	39
12	VIRI	41
	Literatura	41
	Internetni viri	41
13	PRILOGE	42

Kazalo slik:

Slika 1 Hierarhija potreb	11
---------------------------------	----

Kazalo grafov

Graf 1: Kdo vam daje voljo do šole, dela,... (ženske) ?-----	24
Graf 2: Kdo vam daje voljo do dela, šole... (moški)?-----	24
Graf 3: Kje ste spoznali svojega zadnjega partnerja (ženske)?-----	25
Graf 4: Kje ste spoznali svojega zadnjega partnerja (moški)?-----	26
Graf 5: Pomembnost posameznih vrednot v zvezi –ženske-----	27
Graf 6: Pomembnost posameznih vrednot v zvezi – moški-----	28
Graf 7: Pomembnost posameznih vrednot glede na spol-----	29
Graf 8: Ali ste s svojim zadnjim partnerjem prej bili prijatelji?-----	30
Graf 9: Kaj mora imeti oseba, da bi se sploh zanimali zanjo (ženske)?-----	31
Graf 10: Kaj mora imeti oseba, da bi se sploh zanimali zanjo (moški) ?-----	32
Graf 11: Kdaj menite, da je nujno končati partnersko zvezo (ženske) ?-----	33
Graf 12: Kdaj menite, da je nujno končati partnersko zvezo (moški) ?-----	34
Graf 13: Zakaj se je končala vaša zadnja partnerska zveza (ženske) ?-----	35
Graf 14: Zakaj se je končala vaša zadnja partnerska zveza (moški) ?-----	36
Graf 15: Kako premagujete konec partnerske zveze (ženske) ?-----	37
Graf 16: Kako premagujete konec partnerske zveze (moški) ?-----	37
Graf 17: Zakaj menite, starši nasprotujejo partnerskim zvezam?-----	38

2 ZAHVALA

Zahvaljujem se svojemu mentorju, ki me je pri raziskovalnem delu usmerjal in pomagal oblikovati samo nalogo. Zahvaljujem se tudi vsem dijakom Šolskega centra Celje, ki so sodelovali pri anketiranju ter vsem ostalim, ki so na kakršni koli način pomagali pri nastajanju raziskovalne naloge.

3 POVZETEK

Z raziskovalno nalogo sem želela ugotoviti, kako mladi gledajo na partnerske zveze in kako jih doživljajo. Pri raziskavi sem se upirala na teorijo, ki je dostopna v knjižnici ter internetu. Prav tako pa so mi v veliko pomoč bili različni forumi, kjer mladi izražajo svoje mnenje glede partnerstva, saj sem tako lažje interpretirala rezultate pridobljene s pomočjo anket. Raziskava je pokazala, da med srednješolci v povprečju ni dolgotrajnejših partnerskih zvez, saj mladi menijo, da je primernejši čas zanje po končani srednji šoli.

4 UVOD

Vsi smo že kdaj občutili ljubezen. Bili smo in smo še vedno ljubljene s strani staršev, bratov, sester, prijateljev in tudi živali. Ampak resnična romantična ljubezen med partnerjema je drugačna od starševske ali prijateljske. Spremlja ga drugačen močan občutek, ki ga druge ljubezni ne poznajo.

Ljudje smo družbena bitja, ki moramo biti ljubljene in ljubezen tudi dajati. Tesna povezava z drugimi nas izpopolnjuje, naredi srečne, samozavestnejše. Ljubezen nam daje občutek varnosti, skozi čutenje in razumevanje partnerja pa se razvija naša osebnost. Proces praktično traja skozi vse naše življenje z različno intenziteto. Ljubezni se namreč razlikujejo, ljubezen do partnerja je drugačna kot ljubezen do našega malega bratca, očeta ali matere. Vsaka ljubezen je unikatna.

Naše sposobnosti, razvijanja ljubezni do partnerja se razvijajo prav v obdobju najstništva. Takrat se iščemo in odraščamo z vednostjo, da je ljubezen in z njo povezana intimnost nekaj pomembnega in vsakdanjega. Ljubezen je postala eden izmed temeljnih družbenih fenomenov, določa človekovo bivanje in določenim posameznikom pomaga najti smisel življenja. Omogoča nam odkriti lasten jaz in ga ob pomoči partnerja tudi sprejeti. Zato marsikateri najstnik išče partnerja prav z namenom, da bi se potrdil. Vendar danes ni glavno in temeljno vprašanje »ljubiti ali ne ljubiti« temveč »kako ljubiti«. Prav tako danes ne moremo z enim enostavnim odgovorom odgovoriti na vprašanje o tem, kaj je ljubezen in partnerstvo med dvema, saj je vsak par unikatna. *[Barbara Petrovič – Partnerske intimne zveze v pomoderni družbi – diplomsko delo]*

Skozi mnoge študije so ugotovili, da ima ljubezen tri glavne sestavine:

- Privlačnost, ki je »kemična« sestavina ljubezni in temelji na fizičnem interesu, da imata dva posameznika drug drugega. Fizična privlačnost je odgovorna za to, da posameznika hrepenita po medsebojni intimnosti.
- Bližina se začne razvijati s časom, partnerja začneta deliti misli in občutke. Dokler med partnerjema obstaja občutek bližine, se oba počutita sprejeta, razumljena in ljubljene. Da med partnerjema pride do občutka bližine je zelo pomemben dejavnik medsebojno zaupanje.
- Obveza, da bo s partnerjem vztrajal tako v dobrem kot tudi v slabem.

Sestavine so v celoti ljubezni zastopane z različno stopnjo intenzivnosti, predvsem pa je njihovo medsebojno razmerje odvisno predvsem od vrste medsebojnega razmerja.

Če je odnos zgolj prijateljski bo prevladujoča sestavina občutek bližine. Prav tako se pri tako imenovanem ljubimkanju izraža predvsem fizična privlačnost.

Ko govorimo o »pravi« ljubezni mora priti do kombinacije tako fizične privlačnosti, kot tudi do občutka bližine oziroma zaupanja. Večina »prvih« ljubezni se začne z začetno zagledanostjo ali z ljubeznijo na prvi pogled. Nekatere pa se razvijejo tudi iz prijateljskega odnosa med dvema osebamama.

Pogledi mladih glede pričakovanja v zvezi z njihovimi partnerskimi zvezami, so zelo različni. Razlike je potrebno pripisati tudi njihovi starosti ter predvsem vplivom okolja v katerem živijo. Pogosto nanje vplivajo tudi družina, mediji in razvitost družbe. Do ugotovitve kakšno je njihovo razmišljanje o ljubezni in partnerstvu lahko pridemo le tako, da poiščemo vzorec in ga natančno analiziramo. Da bi dobili pravo sliko in s tem dosegli namen naloge je potrebno v vzorec vključiti čim večje število anketiranih oseb, ki prihajajo iz različnega okolja. V vzorec

je bilo zato zajetih 210 anketiranih oseb, starih med 15 in 18 let, ki obiskujejo Šolski center Celje.

4.1 NAMEN NALOGE

Cilj naloge je bil ugotoviti, kaj mladi pričakujejo od partnerskih zvez, kako jih doživljajo in kako se soočajo z razočaranjem v le teh. Pri tem nas je zanimalo tudi, kako na njihove partnerske zveze gledajo njihovi starši – predvsem dejstvo, zakaj jih velikokrat ne podpirajo.

Cilj naloge pa je bil tudi ugotoviti, kje se mladi spoznavajo, na podlagi česa rastejo njihove zveze in kako se odločajo, kdo bo postal njihov partner.

Hipoteze:

- Mladim v oči najprej pade videz potencialnega partnerja, vendar pa se kasneje odločajo na osnovi njegovega karakterja.
- Mladi od svojih partnerjev pričakujejo zvestobo, zaupanje in občutek varnosti.
- Na vsaki partnerski zvezi morajo mladi delati, kot da bi le ta obstajala večno, vendar pa se morajo hkrati zavedati, da ima v njej vsak od partnerjev pravico kadarkoli odnehati.
- Največji strah v partnerskih zvezah je varanje.
- Pogosto partnerji dajejo drug drugemu voljo, do šole, dela, tudi življenja in še marsičesa.
- Nekaterim mladostnikom iskanje partnerske zveze postane cilj oz smisel njihovega življenja.
- Starši velikokrat nasprotujejo partnerskim zvezam, pogosto tudi zaradi zadrege pred okolico ali zaradi bojzani pred popuščanjem v šoli.
- Fantje konec zvez navadno sprejemajo kot »nič posebnega«, čustev navzven ne kažejo. Dekleta pa na konec zvez odreagirajo z močnim izražanjem čustev, jezo, sovraštvom, pogosto se zatekajo k hrani, k pisanju poezije ali proze.
- Mladi se spoznavajo navadno v šolah, na interesnih dejavnostih in diskotekah in se med seboj povezujejo zaradi skupnih ciljev in karakterjev. Le redko se zgodi da pride do zveze med dvema, ki sta si popolnoma različna.

4.2 METODOLOGIJA DELA

V teoretičnem delu smo s pomočjo literature poskušali razložiti nekaj prej zastavljenih hipotez in glavne pojme raziskovalne naloge, to so zaljubljenost in ljubezen ter dejstvo zakaj se zaljublujemo. V teorijo smo tudi poskušali poiskati odgovore na vprašanja, kako se ljubezen razlikuje glede na spolnost. S pomočjo teorije pa smo oblikovali tudi nekaj stereotipnih koncev partnerskih zvez in razložili zakaj sploh prihaja do koncev zvez.

Empirični del predstavlja analiza ankete, ki smo jo razdelili dijakom Šolskega centra Celje. V anketah so sodelovali dijaki od prvega do četrtega letnika iz smeri: Srednja šola za elektrotehniko in kemijo, Srednja šola za gradbeništvo, Srednja šola za strojništvo in mehatroniko ter Splošna in strokovna gimnazija Lava. V vzorcu je bilo zajetih 210 dijakov, od tega 115 deklet in 95 fantov.

TEORETIČNI DEL

5 INTIMNOST IN PARTNERSKI ODNOS

Intimni odnosi so izredno intenzivna oblika odnosov. Prisotni so med starši in otroci ter tudi med prijatelji, vendar v prvi vrsti pri intimnosti vedno pomislimo na spolno ljubezen. Če so intimni odnosi med dvema partnerjema dobro grajeni, veliko prispevajo k občutkom osebne sreče. Z intimnostjo pogostokrat označujemo čustva do druge osebe. Tukaj gre predvsem za ljubezen in emocionalno bližino do partnerja. Glavne značilnosti intimnih odnosov so vzajemno vplivanje in navadno tudi odvisnost. Vse skupaj pa se navadno prepleta z sodelovanjem v skupnih dejavnostih in strmenju k podobnim ali celo enakim ciljem. Intimni odnos navadno predstavlja veliko več kot le prijateljstvo, saj je navezanost znatno večja. Da pa se takšen partnerski odnos sploh lahko razvije mora med dvema partnerjema nujno biti prisotna čustvena povezanost. V sedanjem življenju je intimnost postala eden izmed pomembnejših delov posameznikovega življenja. Tako moški kot ženske strmimo k temu, da bi zase našli popolnega partnerja s katerim bi se ujemali tako na emocionalni in fizični ravni. Sprva je vedno pomembnejša fizična raven, vendar se skoraj vedno za resnično izkaže trditev, da dva partnerja, ki se emocionalno in inteligenčno ne ujemata, ne moreta shajati skupaj, vsekakor pa izjeme potrjujejo pravilo in nekaterim to tudi uspe. Fizična privlačnost se umika v ozadje, partnerja pa začeta ceniti svojo emocionalno povezanost. Bistveni element sodobne intimnosti je emocionalna komunikacija med partnerji in brez nje partnerska zveza ne more uspeti.

Intimni odnosi so odnosi med ljudmi v katere posamezniki vlagajo ogromno energije, pozornosti in napora, s ciljem vzpostavljanja in ohranjanja le teh. Medsebojni odnosi med intimnimi partnerji se razvijajo postopoma. Potekajo po štirih različnih fazah:

- »ničelna raven«, pri kateri ni vzpostavljenega nobenega stika med partnerji,
- »enostransko zavajanje«, ko ena ali obe osebi dobita informacijo o drugi,
- »površni stik«, kjer gre predvsem za površinski in neposreden kontakt med osebama in
- »vzajemni stik«, ko se vzpostavi obojestransko interakcija med partnerjema.

Preden lahko govorimo o pravem bližnjem odnosu mora proces oblikovanja doseči četrto stopnjo, pred tem pa seveda mora biti izpolnjen predpogoj, da so vse prejšnje tri faze že opravljene. Tako se večina odnosov konča na eni izmed prvih treh stopenj, le z določenimi osebami pa smo lahko sposobni doseči tudi četrto stopnjo.

Partnerski intimni odnosi se lahko razvijajo in oblikujejo tekom celega življenja. Po G. Levingerju (1980, v Ule, 2000) lahko govorimo o treh stopnjah razvoja partnerskih odnosov: privlačnost, izgradnja tesnejšega odnosa, nadaljevanje odnosa. Naštetim trem fazam lahko, ne pa nujno, sledita še fazi slabšanja in razpada odnosa. Odločilna faza za odnos je faza nadaljevanja, ko odnos napreduje in je lahko stabilen in obojestransko zadovoljiv, se ne poslabša. (*Barbara Petrovič – Partnerske intimne zveze v pomoderni družbi – diplomsko delo*).

6 ZALJUBLJENOST IN LJUBEZEN

Ljubiti in biti ljubljen je ena od temeljnih potreb človeka. Človek si želi ljubezni in o njej sanjari. V različnih življenjskih obdobjih različno močno, a najmočneje prav v mladostni dobi, tako dekleta kot fantje. Na osnovi izkušenj iz otroštva (v družini, med prijatelji in vrstniki), iz prebranega in videnega pri drugih ljudeh, na televiziji in v filmih, si sestavimo svojo podobo o ljubezni, ljubljeni osebi, spolnosti, partnerstvu... Vedno nove izkušnje to sliko spreminjajo in dopolnjujejo. Gre za nenehno dogajanje in spreminjanje od rojstva do smrti.

Vendar kako vemo kaj je ljubezen? In kdaj ljubimo in kdaj smo zaljubljeni? Kakšne občutke doživljamo takrat? In kako ohranjati zaljubljenost? Ta in še števila druga vprašanja se porajajo posameznikom in vsak mora sam nanje poiskati svoj odgovor in vsak zase je prepuščen poti po kateri ga bo vodila ljubezen.

6.1 ZALJUBLJENOST

6.1.1 ZAKAJ SE ZALJUBLJAMO

ZADOVOLJEVANJE MOTIVOV IN POTREB

Vsi ljudje imamo svoje potrebe, nekatere od teh potreb zadovoljujemo reducirano (nagonsko) pri drugih pa se pojavljajo naučeni, socializirani načini zadovoljevanja potreb. Navadno pa se pri človeku ta dva načina potreb medsebojno dopolnjujeta. Tako imamo vsi nekakšno nagonsko potrebo po lakoti, žeji,... vendar to potrebo dosežemo socializirano, saj smo se priučili kako jo zadovoljiti. Med tem ko se živali rodijo že z celotnim, nagonskim motivacijskim »repertoarjem«, je človeštvo v svojem kulturnem razvoju ustvarilo nov niz pravil in norm po katerih bi se naj ravnali. Teh norm se posameznik nauči v svojem razvoju in pogosto postanejo celo pomembnejše kot biološke in nagonske.

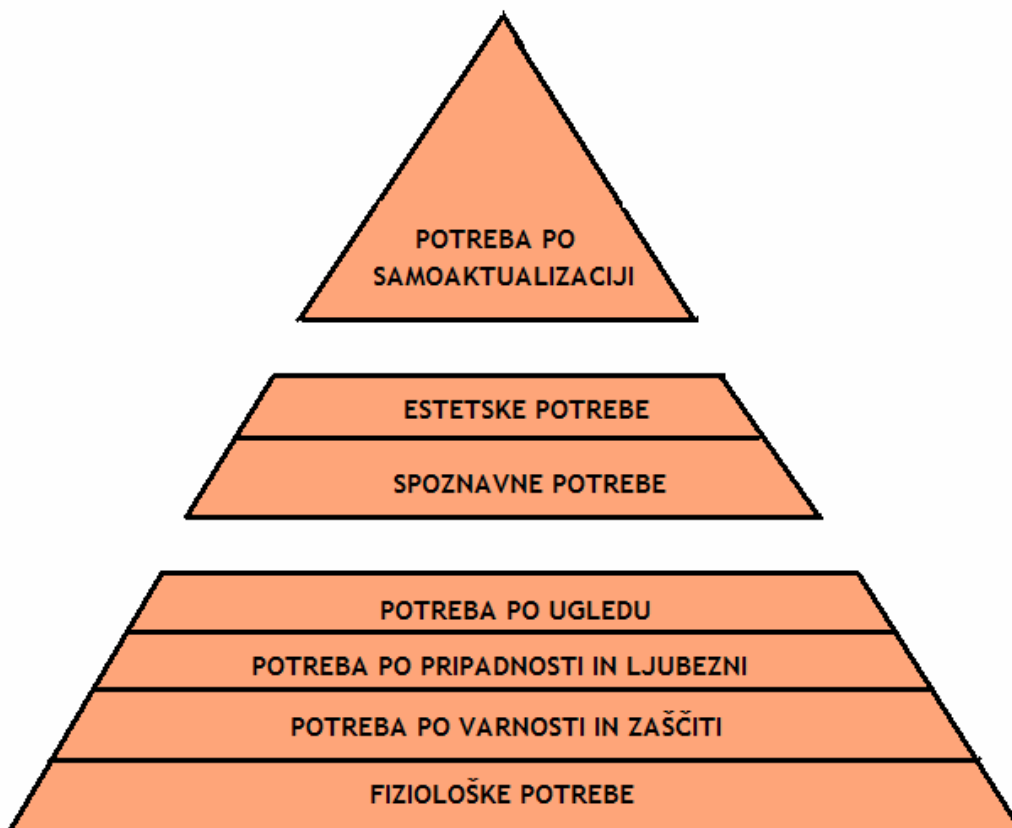
Fiziološke potrebe posameznik zadovoljuje homeostatično, kar pomeni, da si prizadeva izravnavanje primanjkljaja in vzpostavitev prejšnjega stanja. Tako naprimer žejo odpravimo tako, da popijemo zadostno količino tekočine, ki izravna primanjkljaj tekočine v telesu. Pri psiholoških potrebah pa zadovoljevanje pogosto ni homeostatično. Ko pridobimo določene informacije in znanje, se želja po spoznavanju prej poveča, kakor pa zmanjša. In v tem primeru govorimo o progresivnem zadovoljevanju potreb.

RAZVOJ IN HIERARHIJA MOTIVOV

Obstajajo potrebe pri katerih nezadovoljstvo težje prebrodimo, kot pri drugih. Tako lažje prebrodimo nezadovoljstvo pri potrebi po ugledu, kot potrebo po želji in lakoti. Zato pravimo da se med glavnimi kategorijami potreb ustvarja posebno zaporedje oziroma hierarhija potreb in motivov. Ameriški psiholog Abraham Maslow je te potrebe predstavil kot nekakšen »prioritetni seznam« motivacijskih potreb (slika 1). Tako se višje potrebe razvijejo šele, ko so nižje vsaj delno zadovoljene. Čeprav pa fiziološke potrebe težje prenašamo, nam te potrebe, ko jih zadovoljimo ne pomenijo veliko. Psihološko in osebno so za naš razvoj pomembnejše višje potrebe.

Torej, če si sedaj ogledamo Maslowo teorijo hierarhije potreb (slika 1) so prva in najosnovnejša potreba fiziološke potrebe. To so potrebe po kisiku, hrani, vodi,... brez zadovoljitve teh potreb človek oziroma nobeno živo bitje ne more preživeti. Njihovo nezadovoljenost najtežje prenašamo in šele ko te potrebe zadovoljimo se začnejo pojavljati, »višje« potrebe. Tako fiziološkim potrebam po vrsti sledijo še potreba po varnosti, ljubezni in naklonjenosti in potreba po ugledu ter spoštovanju. Še višje na lestvici pa si sledijo tako imenovane spoznavne potrebe (potreba po spoznavanju, razumevanju in znanju) in estetske potrebe (potreba po doživljanju lepote, harmonije). Najvišje na Maslowi hierarhični lestvici pa je težnja po samoaktualizaciji ali samouresničevanju. Tukaj gre za težnjo, da uresničimo svoje osebne potenciale.

Slika 1 Hierarhija potreb



Vir: Musek in Pečjak, 2001, str.96

Tako s pomočjo Maslowe hierarhične lestvice dobimo odgovor na vprašanje zakaj se zaljublamo. Saj je potreba po ljubezni tako nizko in težimo po njeni zadovoljitvi, da bi lahko posegli po višjih. Seveda pa je s sociološkega vidika težko razložiti zakaj se zaljubimo ravno v osebo v katero se zaljubimo. Če pa na stvar gledamo s psihološkega vidika lahko ugotovimo, da vsak posameznik v sebi nosi ideal osebe nasprotnega spola. In ko do neke osebe začutimo, da je ravno ona tista, ki predstavlja naš ideal se vanjo zaljubimo. Takrat nismo zaljubljeni v osebo temveč v našo predstavo o njej. Šele kasneje ko ta zaljubljenost začne plahneti pa se partnerja začneta spoznavati kašna v resnici sta.

6.1.2 KAJ ZALJUBLJENOST JE?

Sama zaljubljenost ni osnovni predpogoj za nastanek oziroma razvoj ljubezni, saj se le ta lahko razvije tudi iz prijateljstva ali celo iz konflikta med dvema osebama.

Kadar govorimo o ljubezni na prvi pogled, navadno mislimo na zaljubljenost na prvi pogled. Človek na osnovi svojih telesnih znakov zelo hitro ugotovi ali se je zaljubil v neko osebo, ki jo je srečal prvič v življenju. Ta oseba ga po svojih telesnih in značajnih lastnostih namreč spominja na njegov osebni ideal o idealnem partnerju. Tako se mu zdi, da je le ta oseba edina prava oseba zanj. In ravno zaradi tega imajo zaljubljeni ljudje vtis, da svojega partnerja zelo dobro poznajo, čeprav v resnici poznajo le svoj ideal o njem.

Posledice te projekcije so različne:

- Zaljubljeni ne dojemata drugega takšnega, kot je, temveč takšnega, kot si želi. Zaradi tega odnos zaljubljenosti ni realen, resničen, temveč je odnos privida, ponaredek stvarnosti. Torej zaljubljeni dejansko ne ljubi osebe, ampak svojo skrivljeno, neustrezno podobo o njej. V življenju zaradi tega hitro nastopijo težave.
- Intenzivnost občutka »ljubezni« je v zaljubljenosti maksimalna (največja), ker se človeku zdi, da je objekt njegove ljubezni najboljši med možnimi in s tem tudi najpomembnejši. Tisto, kar je iskal, se skoraj popolnoma ujema s tem, za kar je prepričan, da je našel. Zato se zaljubljenost pogosto doživlja kot strast in je lahko močnejša od ljubezni.
- Težava je tudi v tem, da se človek ne ukvarja s to drugo osebo, temveč s svojimi sanjarjenji o njej. Ne živi resničnega življenja, ampak samo sanjari in živi v oblakih.

Zaljubljenost traja toliko časa, dokler se ta posameznikov ideal ujema z osebo. Kasneje se pokažejo resnične lastnosti osebe, ki pa pogostokrat odstopajo od zaželenih pričakovanj zaljubljene osebe. Tako je človek razočaran in zaljubljenost začne popuščati. Vse skupaj si lahko ogledamo še na konkretnem primeru.

Nekemu dekletu so všeč visoki, svetlolasi in rjavooki fantje. Rada ima pozornost, humor, zanesljivost, občutek varnosti in smisel za lepoto narave. Veliko ji pomenijo tudi gibalne in intelektualne sposobnosti. Na zabavi zagleda svetlolasega fanta, ki zabava družbo okoli sebe. V trenutku se zaljubi vanj in je prepričana, da ima fant poleg svetlih las in zabavnosti tudi vse ostale lastnosti, ki jih ona ceni. Ampak to se njej samo zdi. Resničnost je lahko res takšna: fant je tudi visok, rjavook, zanesljiv, ljubi naravo,... in v tem primeru bo njena zaljubljenost prerasla v ljubezen. Lahko pa se zgodi, da fant razen teh dveh lastnosti, nima nobene druge tako želene lastnosti. V tem primeru bo kmalu spoznala svojo zmoto in doživela razočaranje. Pri vsem tem pa on pravzaprav ni nič kriv. Glavnina zmote je nastala v njeni glavi.

Včasih se resnične lastnosti razlikujejo od pričakovanih, vendar so človeku vseeno všeč in tudi v tem primeru lahko zaljubljenost preide v ljubezen. Morda omenjeni fant ni takšen, kot je pričakovalo dekle, ima pa rad podobno glasbo kot ona, dobro obvlada kakšen tuj jezik, ima smisel za igranje in zna prisluhniti sogovorniku. Dekle lahko ugotovi, da so to lastnosti, o katerih do sedaj ni razmišljala in ji postanejo všeč. Tako spremeni oziroma prilagodi svojo predstavo o zaželenem fantu in jo približa resničnemu življenju.

Zaljubljanje je normalen razvojni proces. S tem ko se zaljubljam in odljubljam si počasi oblikujemo realno predstavo o življenjskemu sopotniku in dosežemo duševno zrelost. Od zidanja gradov v oblakih počasi preidemo na gradnjo svojega življenja na trdnih, a varnih tleh ob življenjskemu sopotniku, ki je ravno tako človek kot mi in ne neka idealizirana predstava. [<http://www.tosemjaz.net/si/clanki/451/detail.html>]

6.2 LJUBEZEN

Pojem ljubezni je težko opredeliti, ker v nas hitro sproži lastne občutke in romantična razmišljanja. Če poskušamo biti čimbolj objektivni in realni, lahko rečemo:

«Ljubezen je prijetno čustvo, ki ga človek čuti do drugega človeka (ali živali, predmeta, pojma, situacije, aktivnosti, ...), ki je zanj izredno pomemben in ga doživlja kot sestavni del svojega intimnega sveta.» V intimnem delu sveta je človek popolnoma prilagojen, v njem je lahko takšen, kakršen v resnici je. Namen ljubezni je, da se človek poveže z ljubljeno osebo, se z njo pogovarja, z njo skupaj nekaj počne, skratka z njo živi.

Bistveno je, da je ta oseba za človeka zelo pomembna, ima zanj veliko vrednost in je zanj pripravljen marsikaj narediti. To pomeni, da o njej veliko razmišlja, jo ceni, spoštuje in počne takšne stvari, za katere verjame, da bodo to osebo razveselile, ji dale oporo ali ji koristile. Posveča ji veliko svojega časa in pozornosti.

Že te trditve kažejo na to, da ljubezen ni enostavna zadeva in da se giblje na lestvici:

zelo, zelo malo ----- zelo, zelo veliko.

Tudi potem, ko ugotovimo njeno mesto na tej lestvici, lahko pozicijo kmalu spremeni.

Intimni (osebni) svet človeka je dostopen le nekaterim drugim ljudem. V tem svetu se človek zelo dobro počuti, v njem je lahko takšen, kot v resnici je, z vsemi svojimi dobrimi in slabimi lastnostmi. V tem svetu so kar vse človekove lastnosti sprejemljive, saj je to vse skupaj on. Takšnega se sprejema in na osnovi tega se potem lahko spreminja, gre dalje. Če vključi neko drugo osebo v svoj intimni svet, potem to pomeni, da ji globoko zaupa in jo upošteva. Vendar so tudi tu stvari kompleksne in spremenljive. Če se ljubljenca oseba vede v skladu z našim pričakovanjem, se zaupanje poveča; če se ne, se zaupanje zmanjša in ljubljenca oseba se pomakne na obrobje intimnega sveta [<http://www.tosemjaz.net/si/clanki/450/detail.html>].

6.2.1 RAZLIČNI TIPI LJUBEZNI

Sociologi so ugotovili, da glede na to, kje oziroma kako ljubezen nastane poznamo več različnih tipov ljubezni. Med seboj bi se naj razlikovale ljubezni, ki nastanejo v hipu in tiste, ki se v naših glavah porajajo že dolgo časa.

- **Romantična ljubezen**

Taki tipi ljubimcev oziroma zaljubljenecv neprestano misli na svojo najdražjo osebo. Romantična ljubezen je zato sicer lepa in prisrčna, lahko je celo seksualno privlačna in je odlična na vseh področjih, toda na žalost je pogosto tudi zelo ljubosumna in ne dopušča nobenih napak. Je netolerantna in včasih nerealna. Takšne vrste ljubezen zahteva celega človeka in ne dopušča, da bi prosti trenutek ljubljena oseba preživela kako drugače kot ob svoji najdražji osebi.

- **Prijateljska ljubezen**

To ni ljubezen s prijateljem, čeprav se lahko razvije iz prijateljstva. To je način ljubezni, kjer sta partnerja ne samo ljubimca, ampak tudi najboljša prijatelja. Vse si zaupata in med seboj praktično nimata skrivnosti. Take vrste ljubezen je zelo zaželen, saj se razvija počasi. Temelji na zaupanju in je zelo prilagodljiva. Čeprav ponavadi ni tako zelo raznolika in razburkana kot romantična ljubezen, v njej zato tudi ni prepirov. In včasih je dobro, da ostane takšna kakršna je, čeprav ni narobe, da se vanjo sem ter tja vnese še malo strasti in obsedenosti.

- **Nesebična ljubezen**

Je sicer najbolj čista oblika ljubezni, pri kateri ni nobenega egoizma in prilagajanja, ampak je samo dajanje. Kadar eden od partnerjev tako zelo ljubi drugega, potem se zanj pogosto tudi žrtvuje, ničesar mu zanj ni problem narediti, vedno daje in zelo malo zahteva v zameno. Vendar pri tej ljubezni obstaja past. Saj če daje le eden izmed obeh partnerjev se ta ljubezen spremeni v nočno moro. Partner, ki daje se namreč tako izčrpa in kar hitro konča takšno zvezo.

- **Logična ljubezen**

Pri tej ljudje ponavadi najbolj razmišljajo z glavo. Zaljubljeneci previdno izbirajo drug med drugim, ker iščejo pravo ljubezen na podlagi logike. Tako si pogosto najdejo nekoga, ki ima podobne interese, ki ima podobne poglede na svet, enako izobrazbo in osebnost, ki se povsem ujema z drugo osebnostjo. Taka ljubezen je lahko čista harmonija, lahko pa se na koncu sprevrže v čisti dolgčas. Saj sta si partnerja vse preveč podobna in ne prinašata izzivov, ki so v partnerski zvezi potrebni, da ne zapadeta v rutino.

- **Ljubezenska igra**

Čeprav je ljubezenska igra na začetku zanimiva, saj je napolnjena z igrivostjo, skrivalnicami, strastjo in vsem, kar spada zraven, da partnerjema ne postane dolgčas, se kaj kmalu lahko sprevrže v samo romanco, saj ima drugi na trenutke občutek, da to preprosto ne more biti tisto pravo. Take vrste oseba, ki ljubezen dojema samo kot igro, bo redko postala tudi resen partner, saj je zanj vse skupaj samo eno otroško igranje. Čeprav ima tak partner neskončno rad igranje, izzive in vsakršne igre, ki jih drugi predlaga, ga ravno zaradi tega na koncu lahko precej izčrpa. Zato je pri tej zvezi pametno, namesto kovanja načrtov o skupni prihodnosti, si postaviti vprašanje, če prihodnost sploh je. Bi se lahko vse življenje igral takšne igrice? To je namreč ljubezen na kratki rok in jo strokovnjaki priporočajo samo kot prehod iz ene v drugo resno ljubezensko zvezo [<http://www.smrklja.si/lovelajf/love/4405>].

7 SPOLNO POGOJENO DOŽIVLJANJE LJUBEZNI

7.1 STEREOTIPI

Ljudje stereotipe pravzaprav ljubimo. Stereotipi so nam kot nekakšen okvir, v katerega lahko strpamo vse posameznike. Tako želimo vse okviriti; Trdimo, da so vsi policaji neumni, ženske samo za kuhanje, likanje in varstvo otrok,...

In tako bi lahko sodeč po stereotipih, ki nas obdajajo, zagotovo trdili, da se zaljubljenost glede na spola zelo močno razlikuje. Tako bi naj med ta stereotipna dejstva sodili stavki kot so;

- »Moški si želijo samo spolnosti«,
- »Prvi korak vedno stori moški«,
- »Ženska si želi romantične ljubezni«,
- »Ženska, moški (30 let) je s starejšim moškim, žensko (60 let), samo iz koristoljubja
- »Moški vedno prizadenejo ženske«

7.1.1 POTRDITEV ALI ZANIKANJE STEREOTIPOV

Stereotipi so se oblikovali postopoma glede na razvoj družbe. Najbolj zanimivo pri stereotipih pa je, da so izmišljeni. In kot bi rekel Thierry Meyer, soavtor neke raziskave »Raziskava je jasno pokazala, da stereotipi, pa čeprav vemo, da gre v večini primerov za neupravičeno posploševanje, dejansko vplivajo na vedenje ljudi in da jim mnogi, četudi nehote, globoko v sebi in do neke mere - verjamejo!«

[http://www.cosmopolitan.si/moski/v_blizini_blonpink_postanejo_tepcki-10046.aspx]

Vendar pa se časi spreminjajo in namesto, da bi se oblikovali novi stereotipi raje ohranjamo stare, ki smo jih »podedovali« od staršev. Lahko bi skoraj rekli, da se stereotipi z drobnimi spremembami prenašajo iz roda v rod. Tako ženskam stereotipno pripisujejo dejstvo, da se zaljubljuje hitreje kot moški in v zvezah vztrajajo dlje od njih. To tezo pa lahko hitro ovržemo, saj v današnjem času mnogokrat moški prvi začne navezovati stike in je tudi on tisti, ki prvi prizna tiho ljubezen. Prav tako se v današnjem času dostikrat zgodi, da je ravno moški tisti zaradi katerega ženska ne more izstopiti iz partnerskega odnosa in v njem vztraja morda iz sočutja ali tudi iz strahu, da si njen moški ne bo znašel brez nje.

Stereotipi o moških in ženskah, ki že obstajajo so lahko še sprejemljivi, za nekatere pa bi lahko rekli, da je njihov čas že potekel. Gre predvsem zato, da je njihova smiselnost povezana tudi z odnosom moških in žensk do ljubezni, ki pa se skozi starostna obdobja spreminja. V obdobju adolescence si moški želijo emocionalne povezanosti, medtem ko si dekleta želijo več spolnosti. To bi lahko razložili tudi po tem, da vsak spol daje večjo prednost temu kar za njih ni običajno. Tako recimo za moške ni običajna emocionalna komponenta ljubezni, za ženske pa spolna.

Vedno manj izrazita je tudi razlika med čustveno žensko in ne čustvenim moškim. V preteklosti je bilo izražanje čustev pri moških dostikrat zatirano in nesprejemljivo s strani okolja, danes pa družba od nas pravzaprav pričakuje, da govorimo o svojih čustvih in jih s tem tudi prepoznavamo. Na ta način bi lahko ovrgli enega najstarejših stereotipov, da moški ne smejo govoriti o svojih čustvih. Še vedno pa med mnogimi moškimi prevladuje enako

mišljenje kot v preteklosti in ti se v literaturi omenjajo, kot »čustveni pohabljeni«. Pravimo, da so čustveno zakrneli. In prav zaradi tega stoletnega pritiska na moške pride do razlik o pogojevanju ljubezni, saj si ženske želijo emocionalne intimnosti, moški pa poudarjajo praktične vidike partnerskih intimnih zvez. Iz tega pa bi lahko zaključili, da je glavna razlika med spoloma ravno v emocionalnem vedenju.

8 RAZDOR PARTNERSKE ZVEZE

8.1 ZAKAJ PRIHAJA DO RAZDOROV MLADINSKIH PARTNERSKIH ZVEZ

Večina nas je prepričanih in se zaveda, da je ena od najtežjih stvari v življenju najti pravega partnerja, zato velja prepričanje, da ko se dokončno zaljubimo, živimo skupaj srečno do konca dni. Resnica je povsem drugačna. Za vzdrževanje partnerske zveze, predvsem pa kakovostne zveze, so potrebni številni drugi dejavniki. Tista prijetna zadevica, ki ji pravimo ljubezen, zahteva veliko truda.

8.1.1 STOPNJE PARTNERSKI ZVEZ

Vsi smo že slišali šale o tem, kako zakon ali tudi priljubljeno »koruzništvo« uniči zvezo, ki je imela prej vse potencialne za to, da postane dobra ali vsaj solidna. Zakaj se zdi, da gre nekaj, kar se začne tako dobro, od trenutka, ko se zavežemo zvestobi in večnosti, le še navzdol? Eden od razlogov za to je, da gre vsaka partnerska zveza skozi bolj ali manj predvidljive stopnje, katerih intenzivnost se razlikuje od para do para in od človeka do človeka.

1. stopnja - Romantična ljubezen

Stopnja romantične ljubezni nam vzbuja tako prijetne občutke, da si želimo in pričakujemo, da bo trajala večno. Sprva se nam zdi vse popolno. Ko pri partnerju opazimo stvari, ki nam niso všeč, jih najbrž zanikamo ali njihov pomen poizkušamo izničiti. Gremo prek vsega, kar se od nas zahteva ali pričakuje. Polni smo energije in novih sanj, naše srce je napolnjeno z ljubeznijo in vemo, da nas partner ljubi. Skupaj z njim iščemo načine, da bi izrazili svoja čustva. Ko sta ločena, mislita drug na drugega. Vse se zdi prav; nekateri ljudje imajo na tej stopnji občutek, kot da so končno spet "doma" ali da so naposled "popolni". Verjamemo, da partner iz nas izvablja najboljše. To je obdobje, ko si na hitro ogledamo bistvo partnerja, kajti njegovi obrambni mehanizmi so popustili in to je oseba, v katero se dejansko zaljubimo.

2. stopnja - Razočaranje ali obžalovanje

Ena od največjih iluzij naše kulture je, da bo romantična ljubezen trajala večno, če le najdemo pravega partnerja. Poslušamo, da naj bi se ljubezen dogajala naravno in da si za resnično ljubezen ni treba prizadevati. Toda takšne iluzije so žal tudi eden od razlogov za visoko stopnjo ločitev. Vse fantazije prej ali slej ovenijo; morajo oveneti, saj je takšna narava sanj. Ko se srečamo z realnostjo, nas ta prisili, da smo, kar smo, in da vidimo, kaj je pred nami, pa če nam to ugaja ali ne. Ko obtičimo v tej fazi, začnemo razmišljati, da smo morda z napačnim človekom. Občutimo depresijo, vznemirjenost ali razočaranje. Stvari, ki smo jih pri partnerju nekoč ljubili, postanejo vir frustracij in negativnih občutkov. Sprašujemo se: "Kaj se mi/mu/ji/nama je zgodilo?" Pojavi se občutek izgube ali izgube, občutek, da ljubezen umira. Začetki naših razmišljanj in stavek se glasijo: "Če bi le ..., bi bilo vse v redu." Ali pa: "Bo takšen preostanek mojega življenja?" Namesto da bi bila partnerja, postaneta nasprotnika. Eden ali oba sta obtožujoča, kritična, sarkastična, ponižujoča, stopnjujeta se jeza in obžalovanje. Zmagovanje in vztrajanje pri svojih stališčih postaneta pomembnejša od skupnega dela in soustvarjanja ljubečega, izpolnjujočega odnosa, ki ga oba želita. Izkazovanje ljubezni in spoštovanja upadeta in lahko celo usahmeta. Če se nakopiči dovolj negativnih občutkov, se začnemo partnerju vse bolj izogibati ali se zatečemo k skoku čez plot, delu, otrokom ali drugi osebi, ki naj bi bolje izpolnila naše potrebe. Vse preveč parov se preda navidez brezizhodnemu položaju in obupu te stopnje. Prijatelji in družina nas pogosto spodbujajo, naj iz takšne zveze izstopimo, spet drugi pari se skušajo spopadati z zapleti in

sklenejo znosni sporazumi ter skupaj ostanejo zaradi navezanosti ali kakšnih drugačnih dogovorov (otroci). Pravzaprav pa je druga stopnja lahko korak v globljo povezanost in intimnost ter izpolnjujoč odnos; zavedati se moramo le, da so konflikti lahko pot k ozdravitvi in osebni rasti. Konflikt ni problem; velik problem je lahko le to, kaj s tem konfliktom storimo ali ne storimo. Tudi iskanje novega partnerja ne reši problema, saj to fazo preprosto moramo preživeti in enako bomo izkusili tudi v novi zvezi.

3. stopnja - Znanje, zavedanje

Na tej stopnji se ne le zavemo, da je naša zveza lahko več kot zdaj, ampak tudi, da imamo moč sprožiti spremembe. Eden ali oba imata sicer še vedno lahko občutke zaskrbljenosti, zmedenosti, strahu in se upirata spremembam, vendar je prav, da prevzameta odgovornost za svoje vedenje in se namensko začneta učiti, kako postati prava partnerja. Na tej stopnji namreč dobimo nove informacije in vpogled vase, v partnerja ter v naravo zakona ali partnerske zveze. Naučita se uporabljati nova orodja in spretnosti za prebijanje skozi razmerje. Prav je, da se osredotočita na lastno vedenje in se vprašata, kaj prispevata k vzdušju v zvezi in ali to nanjo vpliva dobro ali slabo.

4. stopnja – Preobrazba

Na tej stopnji partnerja uporabljata spretnosti oziroma nova vedenja, ki sta se jih naučila na prejšnji stopnji. Postaneta "sodelavca" pri zdravljenju in rasti partnerske zveze. V mislih in v srcu imata njeno vizijo ter si za doseganje te vizije prizadevata vsak dan – hkrati pa bolje izkoriščata potenciala tudi na drugih področjih življenja.

5. stopnja - Resnična ljubezen

To je stopnja globokega spoštovanja partnerja kot enkratnega posameznika, stopnja užitek, strasti, intimnosti, sreče in skupne zabave, stopnja, na kateri živimo vizijo resničnega partnerstva, brezpogojne ljubezni in varnosti ter partnerja zaznavamo kot najboljšega prijatelja. Premaknemo se k duhovnim potencialom predane partnerske zveze in popolne ljubezni. Toda pozor: ta je možna le, če sta oba pripravljena opraviti delo, ki ga zahteva. Nikdar namreč ne nastopi sama od sebe [<http://www.viva.si/clanek.asp?arhiv=1&id=1170>].

Navadno se mladinske partnerske zveze končajo pri drugi stopnji ali tretji in le redko katera uspeva dlje časa. Še manj pa je vez, ki bi iz takšne mladinske zveze prešla v zakonsko zvezo. Kako dolgo trajajo posamezne mladinske partnerske zveze pa bom raziskala še s pomočjo empiričnih podatkov.

8.1.2 POSTOPNO »UMIRANJE« PARTNERSKE ZVEZE

Nekateri partnerji svojih zvez ne jemljejo pretirano resno. Zanje zveze nimajo posebej globokega pomena, pogosto menjavajo partnerje in nenačrtovano prehajajo iz ene zveze v drugo. Nekateri pa zvezo vzamejo zelo resno in vanjo vključijo tudi precej svoje energije in samega sebe. Takšne zveze se običajno ne prekinejo čez noč. Sam konec zveze poteka v več stopnjah.

Prva stopnja:

»Umiranje« partnerske zveze se začne z »nejevero«. Partnerja se nekako ne zavedata, da imata težave. Včasih se tudi namenoma izogibata prepoznavanju resnih težav v zvezi ali si jih nočeta priznati. Zanikanje in racionaliziranje sta v tej fazi obrambna mehanizma proti informacijam, ki nakazujejo, da je zveza ogrožena.

Druga stopnja:

To je faza »jeze in zmede«. Pravzaprav se občutki jeze in zmedenosti lahko pojavijo na katerikoli od osmih stopenj. Za to fazo je značilno, da se pri osebi, ki bo končala zvezo, vsakodnevno vedenje partnerja, ki prej ni bilo moteče (zamujanje na večerjo, puščanje umazanih oblek po stanovanju ...), sproža jezo. Ne razumemo, zakaj imamo take občutke, in teh reakcij ne zaznamo kot simptomov ogrožene zveze. Enako se dogaja z osebo, ki bo zapuščena; počuti se zmedeno, prestrašeno in nemočno. Pogosti so naslednji odzivi: "Tega mi ne moreš delati!", "Kako si me upaš zapustiti po toliko časa?!", "Zakaj mi nisi povedal, da si nesrečen?" ... Kljub zmedenosti pa partner, ki bo zapuščen, še vedno verjame, da zveze ni konec.

Tretja faza:

V tej fazi eden ali oba partnerja spoznata, da je zveza resno ogrožena in da ji grozi konec. Partnerja problemov ne ignorirata, temveč jih rešujeta. Če oba izražata željo po nadaljevanju zveze, je običajno to reševanje tudi uspešno. Za tretjo stopnjo je značilno tudi pogajanje. Partner, ki noče, da bi se zveza končala, išče nekakšen sporazum ali se z drugim partnerjem pogaja. Fant, ki prosi punco, naj počaka da opravi določene stvari v šoli ali kjer koli drugje, se pogaja; razume, da se bo zveza najbrž končala, vendar upa, da bo to lahko odložil za nedoločen čas in se bo želja drugega partnerja spremenila. Lahko pa pogajanje ne popravi zveze, temveč samo podaljša njen neizogiben konec. S tem pa dejansko le omejuje enega ali oba partnerja, da bi odprla novo poglavje življenja.

Četrta faza:

Ko konec koncev umre vsako upanje, da bi rešili zvezo, in si to tudi priznamo, se začne žalovanje. Na tej stopnji najbolj intenzivno začutimo umiranje zveze; tako kot pri vsaki drugi čustveni izgubi se izrazijo vsa jeza, strahovi in žalost. Žalovanje je naraven in zdrav proces, ki se mu ne smemo skušati izogniti. Le prek žalovanja se namreč lahko začne proces "(o)zdravljenja".

Peta faza:

Običajno poteka v kombinaciji z žalovanjem. Prepričujemo se, da partnerjeva osebnost, življenjski slog, cilji in ambicije niso bili skladni z našimi. Razmišljanje na ta način je zdravo in potrebno. Pridemo namreč do spoznanja, da za konec zveze ni vedno kriv partner sam, temveč neskladje, ki vlada med njima. Daje nam tudi "mentalno dovoljenje", da se otresemo občutka krivde, češ da nismo bili zmožni zakrpati zveze.

Šesta faza:

Z vsakim koncem resne partnerske zveze se spremenimo tudi osebno. Spremenijo se dnevna rutina, interakcije z drugimi, cilji, pogosto tudi zunanji videz in kraj bivanja. Znova samski ugotovljamo, kako je ali bo naše življenje drugačno. Če smo prej pri kampiranju s partnerjem uživali, zdaj lahko ugotovimo, da kampiranje pravzaprav sovražimo. Ta proces razčlenjevanja je pomemben in nujen, saj nam omogoča razumeti ter ceniti naše individualne vrline, talente in interese. Lažje tudi določimo lastnosti, ki bodo pri prihodnjem partnerju potrebne, in tiste, ki jih ne maramo. Proces sprememb je pogosto zastrašujoč, vendar nam samo to omogoča nadaljnjo rast in razvoj.

Sedma faza:

Ko smo končno pripravljene se soočiti s koncem partnerske zveze in zakaj se je zveza morala končati, smo končno pripravljene na njen konec in si zveze ne želimo več obnoviti. In tako končno sledi še zadnja ko nas misel na nekdanjega partnerja več ne vznemirja in se ne obremenjujemo več kaj sedaj počne v življenju.

[<http://www.viva.si/clanek.asp?arhiv=1&id=1170>]

8.2 KAKO KONČATI PARTNERSKO ZVEZO

8.2.1 STEREOTIPEN KONEC ZVEZE

Žal je veliko načinov, ki so postali kar nekakšna praksa ob končanju zveze. Lahko bi jih tudi že poimenovali stereotipi. Pogostokrat pa so pogojeni prav s tem, da svojega partnerja nočemo prizadeti in se raje poslužimo izgovora, kot da bi razložili resničen problem in mu s tem mogoče celo pomagali pri nadaljnjih partnerskih zvezah. V nadaljevanju vam bom sprva predstavila nekaj teh klišejev, ki se jih poslužujemo, v obliki dvogovora, vsakemu dvogovoru pa sledi tudi razlaga le tega:

- A: »Nisi ti kriv/a, jaz sem. Res (dramatični premor). Tako bo najbolje za oba.«

B: »Ampak zakaj?«

A: »Draga/ dragi res te nisem bil/a vreden/vredna. Nепrestano sem te poniževal/a, povzročal/a skrbi,... in sploh nisem bil/a pravi/prava zate. Res mi je žal. Ampak resnično menim, da je tako najbolje za oba.«

B: »Ampak še vedno ne razumem.«

A: »Poglej, resnično verjamem, da boš kmalu dobil/a partnerja, ki te bo vreden, ki te bo znal spoštovati, ceniti tvoje ideje in ti ne bo dajal občutka manj vrednosti.«

B: (po kratkem premisleku) »Mogoče pa imaš res prav.«

V takšnem »končanju« zveze je bistvenega pomena, da partner, ki želi nekoga zapustiti, išče vse možne načine, da sebe prikaže, kot nekaj najslabšega in predvsem da drugi osebi dokaže da je ni vreden. Navadno se takšne zveze tudi končajo v stilu, da je ena oseba več vredna (v našem primeru oseba B) in ji s tem daje nekakšno samozavest, da je bila boljša in, da se ne sme preveč obremenjevati. Predvsem pa ji da oseba A vedeti, da ni oseba B naredila v tej zvezi popolnoma nič narobe. Čeprav je to navadno le navidezna resnica, ki pa obstaja zaradi boljšega počutja zapuščene osebe.

- A: »Pogovoriti se morava.«

B: »Ja?«

A: »Že nekaj časa sva skupaj in zelo lepo nama je, ampak nekako ne čutim več tiste kemije, ki je bila med nama na začetku. Mislim, da bi morala prekiniti.«

Takšna zapustitev je ena izmed najbolj značilnih in največkrat uporabljenih. Z njo pa se seveda direktno pove da oseba (v našem primeru oseba A) do osebe B ne čuti več ljubezni. Seveda se lahko kot možne razloge česa več ne čuti uporabi nešteto variant; velikokrat so še uporabljene »iskrice, povezave, nimava istih ciljev« ali druge pravzaprav brez pomenske besede.

- A: » Nekaj ti moram povedati.«

B: »Povej.«

A: »Veš tole med nama.... To ni to.«

Ta kratka besedna zveza je zelo kratka izpeljanka prekinitve veze. Ne čuti se tistega več, za kar se zdi, da bi moral/a čutiti. Le da ne gre za lahek »to ni to«, v stilu ko otrok dobi igračo in reče da »to ni to« kar je hotel, ampak za malo težji »to ni to«, ker bo prizadelo nekoga, čeprav si močno želiš, da ga ne bi.

- A: » Zelo te imam rada in tole mi gre zelo težko z jezika...«

B: ...

A: » Ampak resnično je pošteno do tebe, da mi je vseč nekdo drug«

B: (recimo, da temu navadno sledi cel kup žaljivih besed in užaljenosti...)

Pravzaprav, bi lahko to opisali, kot enega izmed najhujših načinov kako končati neko vezo. Vendar se stvar velikokrat dogaja. Ko oseba B izve za takšno stvar je zelo prizadeta, ker jo je nekdo (oseba A) izigrala.

A: »Mislim, da sem se malo naveličal/naveličala, veš.«

B: »Kaaaaj?«

A: » Saj si prijazen/prijazna, lep/a, pameten/pametna, ujameva se super, ne vem če bom še kdaj našel/našla človeka kot si ti, ne morem si predstavljati življenja brez tebe, tvojih oči, dotikov,... Ampak mislim, da je res čas za nekaj novega.«

(<http://fetalijtychew.blog.siol.net/2007/05/07/konec-zveze-izgovori-kliseji-stereotipi/>)

8.2.2 NAJLAŽJEGA NAČINA KONCA NI

»...K: » V glavnem sem ji dal konec...«

C: » KAAAJ????? Pričakoval sem, da ti ga je dala ona...«

K: » Ne jaz sem ji dal...sej veš.. da grem zdaj septembra v Ljubljano ker imam še nekaj izpitov.. pa še delo sem dobil..ona pa ostane tukaj...a mene na obalo skoraj ne bo.. če bom.. bom prišel kak vikend dol...Prav zaradi tega sem se odločil narediti konec...saj nisem želel da bi šlo predaleč...ker pol je še težje... Zato sem ji pa lepo povedal...kako zadeve stojijo...čeprav ti povem da mi je bilo zelo težko..to naredit«

C: » Če misliš da je tako prav...pol te podpiram pri tem...in naj ti povem...da je sedaj nate zelo ponosna.. saj ve da je imela fanta ki je iskren in pošten...in ti povem da pri njej imaš plus...kajti v življenju nikoli ne veš kdaj se spet srečaš...«

K: » Ja napisala mi je... da me razume in da sprejme mojo odločitev...«

C: » Napisala?!?!?!?!«

K: » Pa ja to sem ji napisal po SMS-u...da je pač tako.«

C: » Kristus pomagaj...kaj tako te je bilo strah povedat na 4 oči?? Poglej..ona je bila tvoja punca..in njej si veliko zaupal...pa te ni bilo strah..Tako te nebi smelo bit.. niti ko se konča...pravo podobo človeka dobiš takrat ko se konča.. in če ti končaš po SMS-u.. kaj si pol misli??? Človek..božji.. resnico je treba vedno povedat naravnost...na 4 oči.. in ne prek telefonov.. PC-jev in podobno...Kajti ona kljub temu da je napisala... da te razume si lahko misli.. da si vse izmišljuješ...in da je lahko kakšna druga.. prišla vmes.. in ne vem kaj vse...Človeška domišljija je neskončna.. in lahko dobi take ideje.. da bi padel skupaj ko bi slišal...«

K: » Joj po eni strani imaš prav.. samo meni je bilo lažje tako..«

C: » Ne glej kako bo tebi lažje...moreš gledat tako.. da tudi ko nekaj končaš... narediš pravi vtis.. in to je tisto kar si dokazoval cel čas.. ko si bil z njo..in zato je bila s tabo.. ti pa narediš to da končaš prek SMS-a...«... [<http://obala.net/blog/user.php?date=2007-08&user=casanova>]

Zgornji pogovor je lep primer dejstva, da nekaj kar je nekemu lažje, še ne pomeni, da je tudi pošteno do osebe s katero zvezo končamo.

In čeprav je preko telefona, sporočila ali e-maila, osebi veliko lažje povedati, da je konec zveze, ker tako ne vidiš njenega obraza, je ta način za osebo veliko bolj boleč. Zapuščena oseba dobi namreč občutek, da ni bila vredna niti osebnega kontakta in poštene razlage zakaj je konec zveze.

In kljub temu, da je osebni pogovor težji, je razveseljiv podatek, da se še vseeno kar 80% mladih poslužuje le tega. So tudi takšni, ki se poslužujejo lažjih, že prej omenjenih »koncev« pa tudi še bolj predrzni, ko osebi sploh ne razložijo, da je konec in lepo preprosto ignorirajo ali pošiljajo drugo osebo. Takšnim bi lahko rekli slabiči, čeprav v današnji družbi predvsem fantje izpadejo »frajerji«, če tako ravnajo z dekletom.

EMPIRIČNI DEL

9 TRAJANJE MLADINSKIH PARTNERSKIH ZVEZ

V raziskavi, ki smo jo izvedli smo ugotovili, da partnerske zveze mladih v povprečju trajajo nekje od 5 – 8 mesecev. Par v tem času pride do že prej omenjene druge stopnje, kjer se razblinijo fantazijske ideje o idealnem partnerju in preidejo v spoznanje kakšen je njihov partner v resnici. Pride do faze, ko se je potrebno soočiti tudi z njegovimi napakami. Večina mladih parov temu spoznanju ni dorasla in se soočanju s težavami izognejo z umikom, torej se raje razidejo. Seveda je ta stopnja premostljiva, vendar je za to potrebna določena mera zrelosti in odgovornosti.

V raziskavi smo tudi iskali podatke kako dolgo povprečno traja že obstoječa zveza. V raziskavi, ki smo jo opravili je bilo 38 deklet in 22 moških, ki so trenutno imeli partnersko zvezo, kar znese 28% vseh anketirancev. Tako smo prišli do rezultata, da ima zveza v srednješolskih klopih moč obstoja enega leta, v nekaterih primerih tudi več. Kar dobrih 10% takšnih zvez namreč obstoja že več kot leto dni. Kar pomeni, da tudi mladinske zveze lahko premostijo 2 stopnjo partnerske zveze in preidejo v naslednjo.

9.1 NAJPRIMERNEJŠA STAROST ZA ISKANJE TRAJNEGA PARTNERJA

Da v srednjih šolah uspešno premosti 1 stopnjo le 28% partnerskih zvez je moč pripisati tudi temu, da mladi vidijo najprimernejšo starost za iskanje trajnega partnerja nekje okoli 19 leta starosti. Torej po zaključku srednje šole.

Pravzaprav pa prave starosti za iskanje pravega, resnega partnerja ni, temveč je vse odvisno od socialne, psihološke in čustvene zrelosti posameznika.

9.2 KDO MLADIM DAJE VOLJO DO ŠOLE, DELA,...

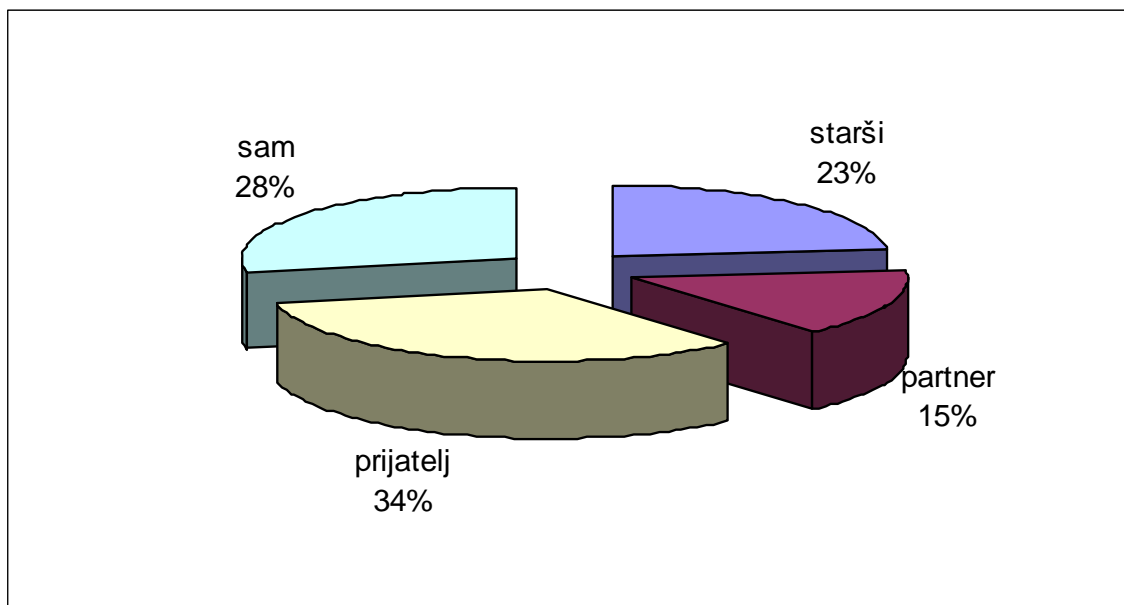
Vsi se kdaj znajdemo pred dejstvom, da nimamo več energije in veselja do ničesar. Zato nas je zanimalo, kdo mladim daje voljo do dela, šole in včasih celo do življenja.

Ugotovili smo, da ženske največ volje črpajo od prijateljev (34%) in same od sebe (28%). Torej se same spodbujajo in stimulirajo k delu.

Medtem, ko si moški največ motivacije dajejo sami (39%), jih v 27% motivirajo tudi prijatelji.

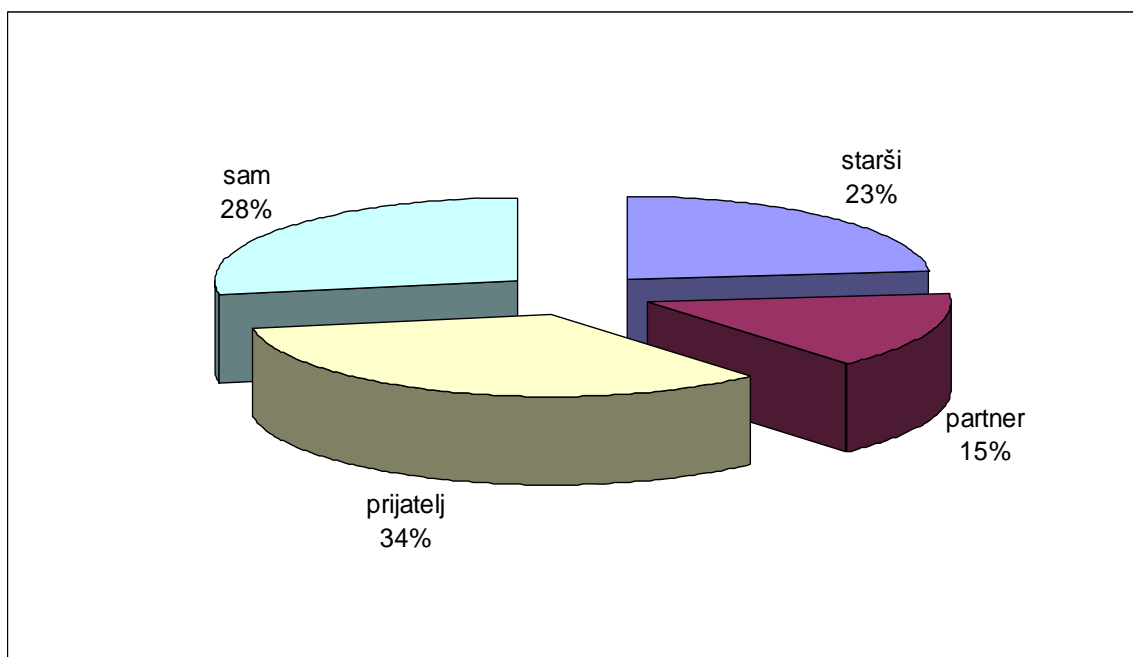
Presenetljivo je dejstvo da samo 10% moških in 15% žensk črpa voljo ter stimulacijo s strani partnerja. S tem pa smo tudi ovrgli eno izmed hipotez, ko smo predvidevali, da največ volje mladi prejemajo prav od svojega partnerja.

Graf 1: Kdo vam daje voljo do šole, dela,... (ženske) ?



Vir: anketa

Graf 2: Kdo vam daje voljo do dela, šole... (moški)?



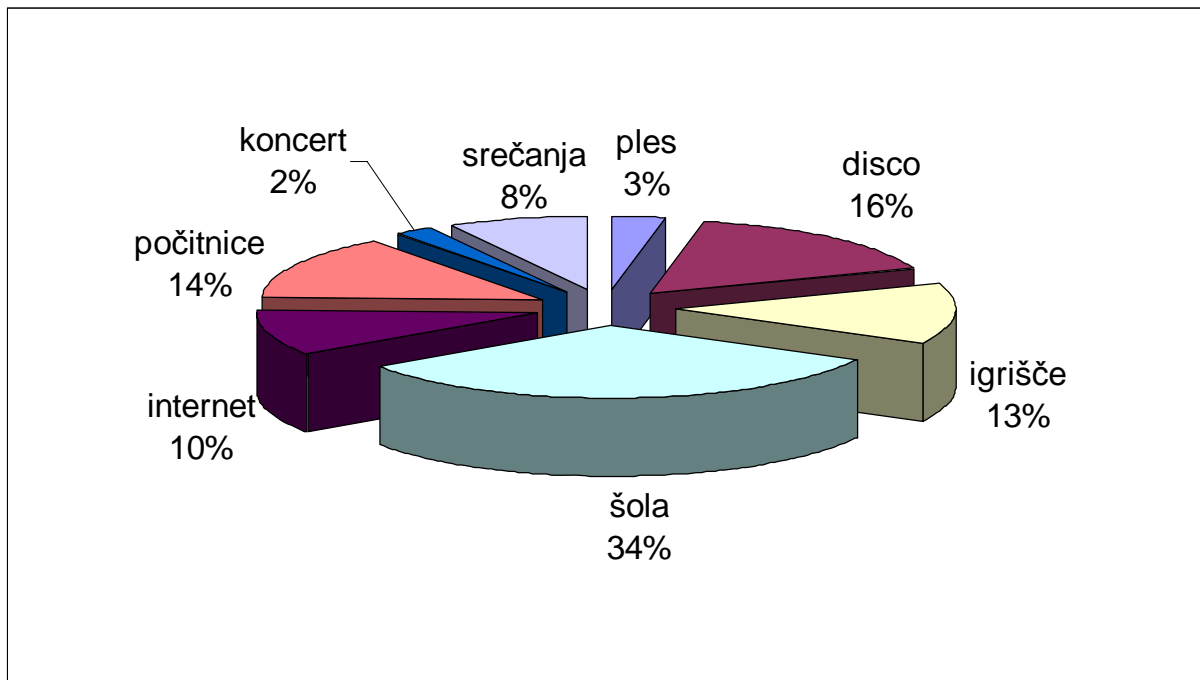
Vir: anketa

9.3 KJE MLADI SPOZNAVAJO PARTNERJE?

V anketi smo spraševali predvsem po tem, kje so spoznali zadnjega partnerja, saj bi sicer prišlo do zmede in ne bi mogli ovrednotiti rezultatov ankete.

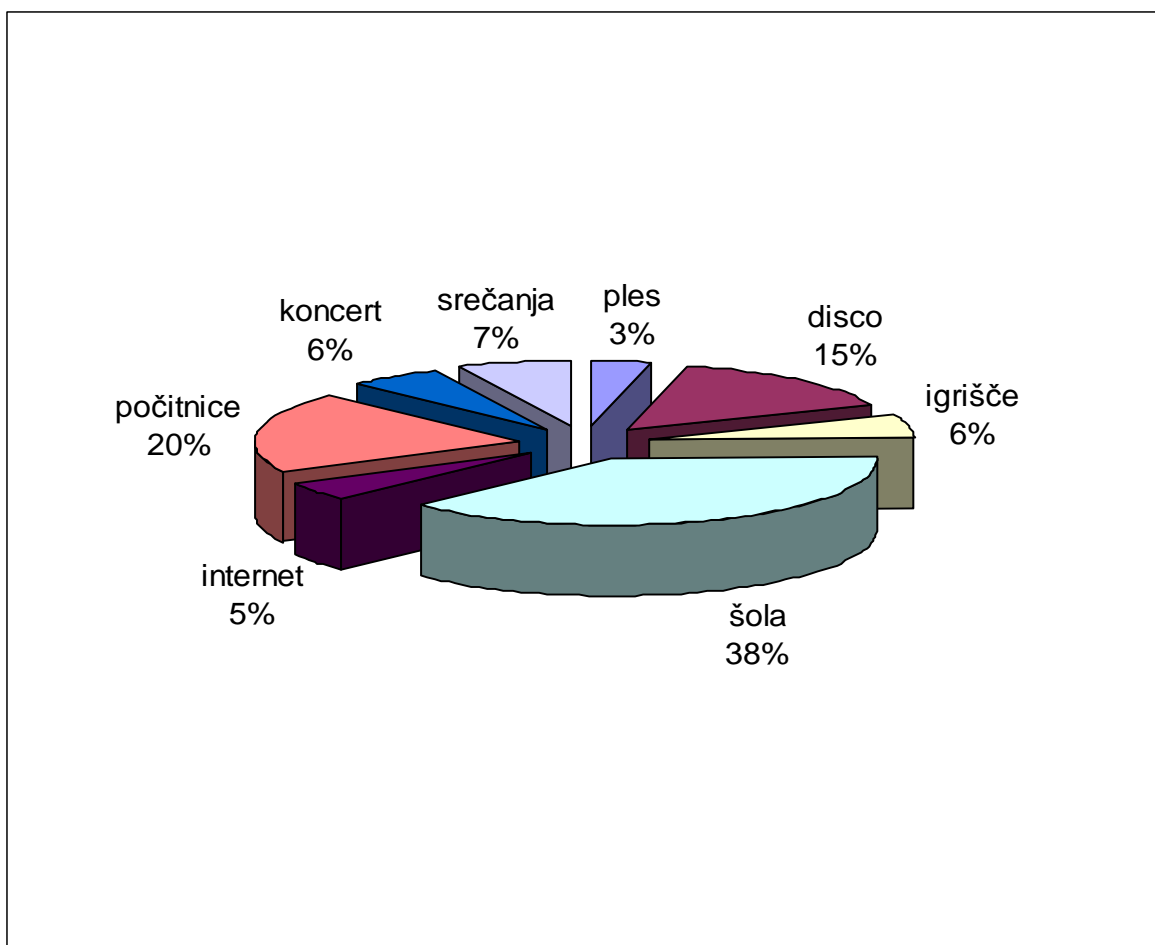
Če si ogledamo grafa 3 in graf 4 lahko ugotovimo, da skoraj 40% moških in žensk najde svoje partnerje v šoli. Tu mladi preživijo največ časa v družbi vrstnikov. Izhajamo lahko iz predpostavke, da je njihovo iskanje verjetno usmerjeno k partnerjem s podobnimi interesi. Tudi sam pristop do potencialnega partnerja je dosti lažji. Razlogov za pristop, medsebojno spoznavanje, klepet je ogromno. Osebo lahko poprosiš za zapiske, za razlago snovi, ki je ne razumeš ali pa za pomoč pri pisanju seminarske naloge. Idealno možnost za navezovanje stikov, opazovanje in izbiranje partnerjev predstavljaj odmori. Velikokrat so takšne zveze oblikovane tudi preko posrednikov, ki se jih mladi v tej starosti zelo radi poslužujejo.

Graf 3: Kje ste spoznali svojega zadnjega partnerja (ženske)?



Vir: anketa

Graf 4: Kje ste spoznali svojega zadnjega partnerja (moški)?



Vir: anketa

Kar 20% moških najde svoje partnerice na počitnicah, 15% pa v diskotekah in na raznih zabavah. Počitnice so okolje v katerem najdemo brezskrbnost, takšno okolje pa na nas deluje stimulatивно, v njem imamo pozitivno samopodobo, ki nam poveča samozavest, da lažje vzpostavimo stik s potencialnim partnerjem. Drugačno okolje predstavljajo diskoteke, kjer vlada umetna atmosfera. V takšnem okolju čustvovanje še posebej pride do izraza.

Z gornjima grafoma smo dejansko potrdili našo hipotezo, da se mladi največkrat spoznavajo v šolah in na raznih zabavah oziroma diskotekah. Ovrgli pa bi lahko hipotezo, da se največ mladih spoznava na različnih skupnih interesnih dejavnostih, saj se je za ta odgovor opredelilo le 8% vseh anketiranih. Vendar pa moramo pri tem upoštevati, da gre v tem primeru za manjše skupine oseb, posledično pa tudi za manj možnosti glede izbire potencialnega partnerja.

Iz obeh grafov je tudi moč razbrati podatek, da vedno bolj aktualno postaja spoznavanje partnerjev preko interneta. Kar 5% moških in 10% žensk je takšnih, ki se poslužuje te oblike iskanja in spoznavanja bodočih partnerjev. K temu precej pripomorejo tudi številni spletni portali, različnih vsebin, ki omogočajo objavo osebnih profilov in slik. Mladi pogosto izkoriščajo ponujene možnosti tako imenovanega »četanja«, ki dostikrat vodi že v obsedenost in popoln odmik od realnosti. Takšna oblika spoznavanja partnerja je dostikrat povezana tudi z nevarnostjo, ki preži v obliki motenih oseb, ki naivnost mladih izkoriščajo v svoje bolne namene. Obstojajo tudi številna slovenska spletišča, forumi in kolumne za določene in tudi

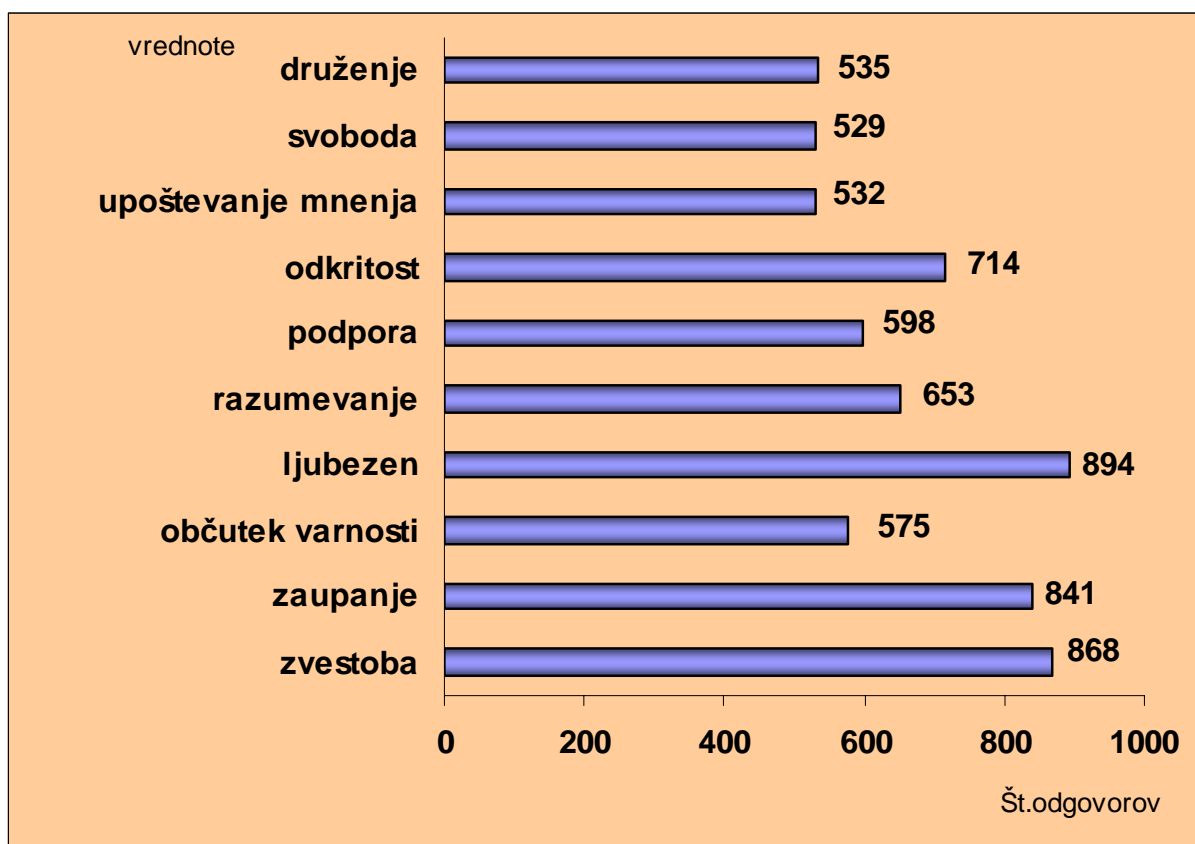
vse vrste generacij. Razlog, da se vse več mladostnikov odloča za takšen način spoznavanja je verjetno tudi strah pred ranljivostjo in intimo, kar je pogost pojav tudi med ostalimi ljudmi. Mladi si namreč odnosov želijo, hkrati pa jih je strah, da bi bili v njih prizadeti. Skrivajo se za ekranom in tipkovnico ter si na ta način ustvarjajo lažen občutek večje varnosti. Čeprav je ta način komuniciranja pogosto bolj čustven in intimen, nimajo takšnega občutka, njihova samozavest pa je visoka. S sogovornikom posamezniku namreč ni potrebno vstopiti v resnični intimni odnos ali resnično imeti kakršno koli partnersko zvezo. Med mladimi sta najbolj znani spletni strani:

- www.glasujzame.com in
- www.simpatije.si

9.4 VREDNOTE, KI JIH MLADI CENIJO PRI PARTNERJIH

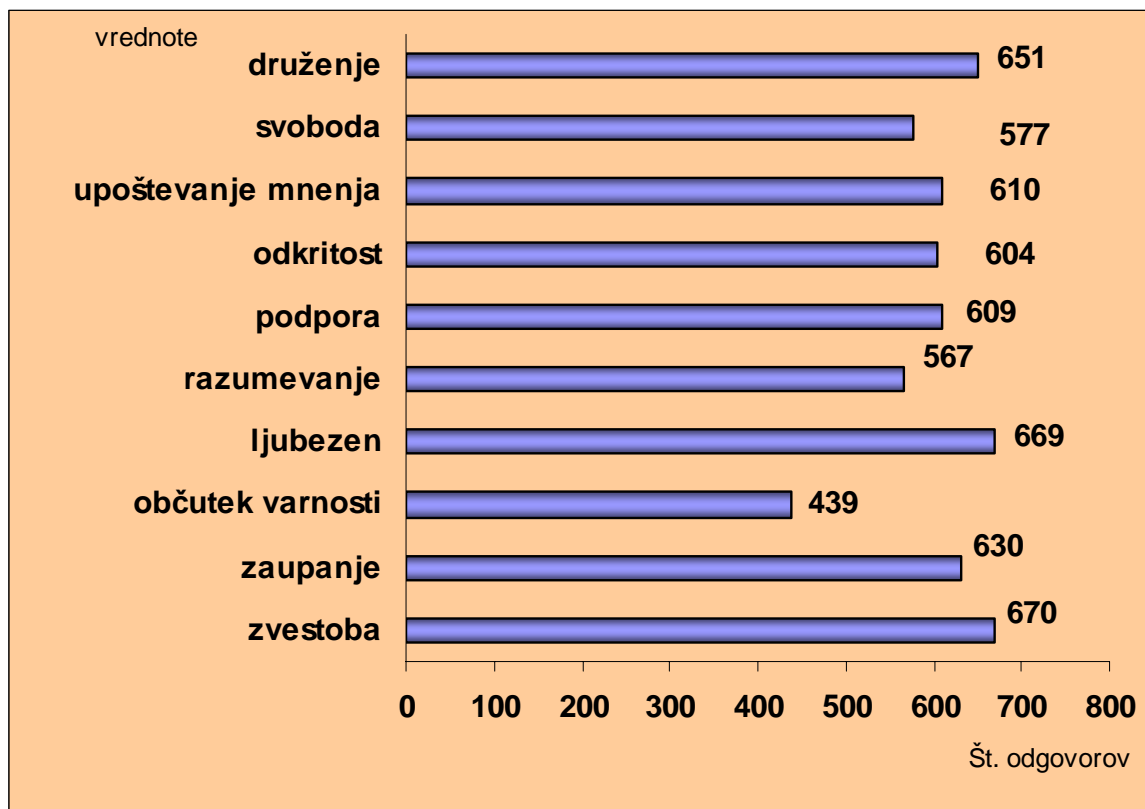
Pri tem vprašanju smo mlade prosili naj s številkami od 1-10 (kjer 10 pomeni največ) ocenijo pomembnost določene vrednote partnerski zvezi. Tako smo dobili nekakšno hierarhično lestvico vrednot. Najprej pogledjmo grafa, ki prikazujeta pomembnost vrednot v zvezi glede na spol.

Graf 5: Pomembnost posameznih vrednot v zvezi –ženske



Vir: anketa

Graf 6: Pomembnost posameznih vrednot v zvezi – moški



Vir: anketa

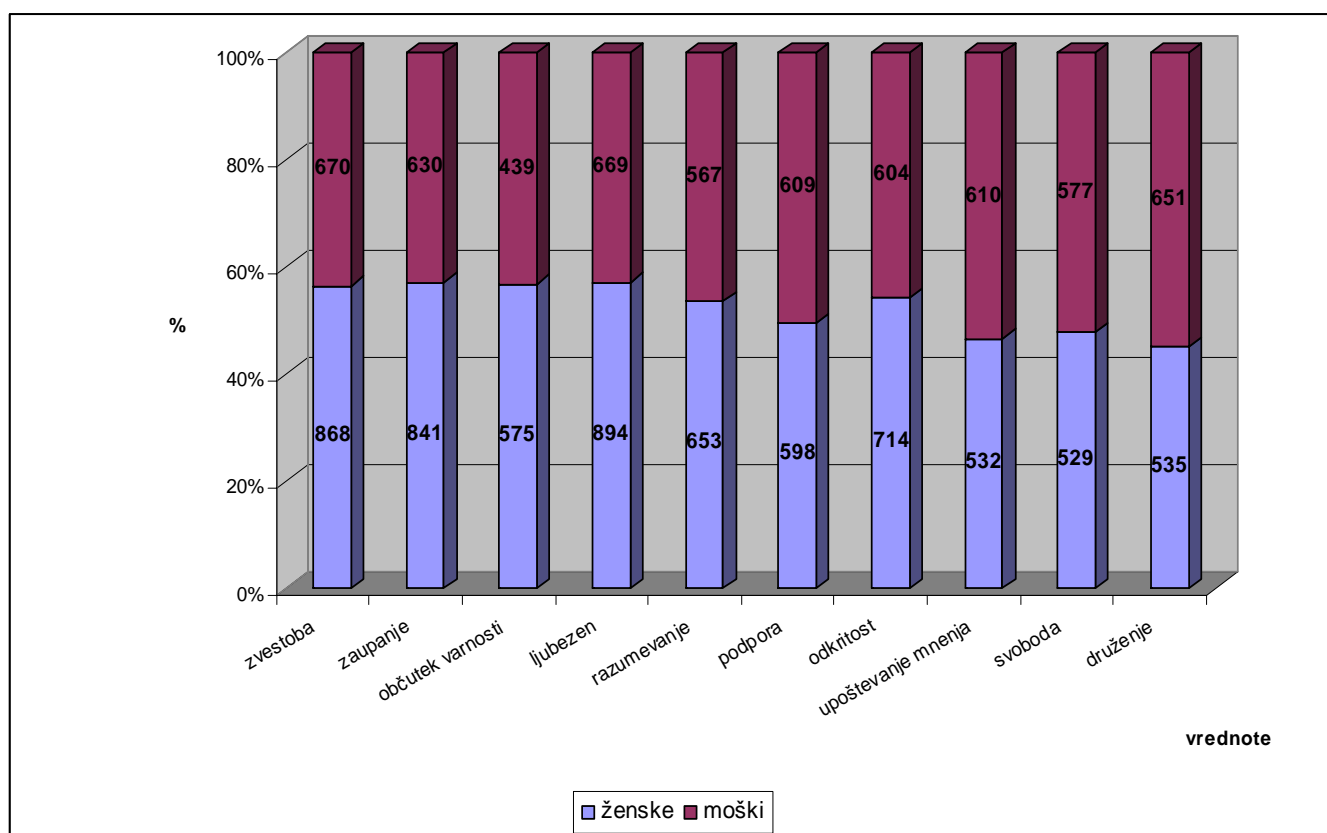
Preden pogledamo, ali so katere vrednote pri moških ali ženskah bolj pomembne je potrebno posamezne vrednote razložiti.

- Zvestoba o kateri govorimo je predvsem telesna oziroma fizična zvestoba našega partnerja.
- Zaupanje bi lahko razložili na primeru, ko eden izmed partnerjev govori z osebo nasprotnega spola in to dejanje opazi njen partner. Zaupanje se kaže v reakciji, ki jo bo le ta partner naredil, ali bo ohranil mirno kri ali »zavrel« od ljubosumja? Seveda je normalna količina ljubosumja v vsaki zvezi potrebna, vendar če je le tega preveč, govorimo o nezaupanju, ki pa je rušilec vsake zveze.
- Občutek varnosti je tisto, kar si vsak partner želi od drugega. Je občutek, da se k nekemu lahko zatečeš in te bo le ta vsaj za kratek trenutek skrnil in obvaroval pred vsemi problemi. Predvsem pa ti bo pomagal pri soočenju z le temi.
- Ljubezen je vrednota, ki smo si jo postavili ljudje sami. Že prej smo omenili, da je ljubezen čustvo, ki povezuje dve osebi v skupen odnos in jo je potrebno negovati.
- Upoštevanje mnenja in razumevanje v zvezi pomeni bi lahko skorajda razložili hkrati saj oba v zvezi igrata zelo pomembno vlogo. Pomenita, da partner ve kdo je njegov partner in ga s tem hkrati tudi pozna, ter razume. Nikakor pa nikoli od njega ne zahteva prestopa njegovih lastnih osebnih mej.

- Podpora pa ne tista samo v dobrem, temveč tudi podpora v slabem. To je tista podpora, ko je partner drugemu vedno na voljo, kadar potrebuje nekoga za tolažbo pa naj bo to zaradi slabega učnega uspeha ali zaradi smrti hišnega ljubljence. Seveda pa se v podporo šteje tudi ko se partner veseli z drugim uspeha.
- Odkritost se prepleza z zaupanjem. Zaupanje izgubimo, če do partnerja nismo odkriti. Zato je tudi odkritost eden izmed temeljnih pogojev vsake zveze.
- Svoboda dopuščanje svobode v partnerski zvezi je pomembno, da se eden ali drugi partner ne počuti utesnjenega in ujetega v razmerje. Tako si morata partnerja pustiti dovolj svobode, da se še vedno lahko ukvarjata z svojimi hobiji in družita s prijatelji, ki sta jih imela pred prihodom v skupno razmerje.
- Druženje dveh partnerjev je potrebno za negovanje partnerske zveze, če le tega ni se odnos ohladi in partnerja se oddaljita eden od drugega

Tako pri moških, kot pri ženskah je moč opaziti, da so si določene vrednote med seboj enakovredne. Vendar pa tudi večjih odstopanj med vrednotami ni. Lahko bi sicer rekli, da je pri ženskah najpomembnejša vrednota ljubezen in pri moških zvestoba ter da je moškim najmanj pomemben občutek varnosti.

Graf 7 pomembnost posameznih vrednot glede na spol



Vir: anketa

Če pogledamo grafikon 7 lahko vidimo, da se načeloma pomembnost vrednot ne povečuje ali zmanjšuje glede na spol anketirancev, iz ankete pa lahko razberemo, da tudi ne glede na starost.. S tem smo potrdili hipotezo, da mladi od partnerja pričakujejo zvestobo, zaupanje in občutek varnosti. Predvsem zaupanje in zvestoba pri mladih igrata največjo vlogo.

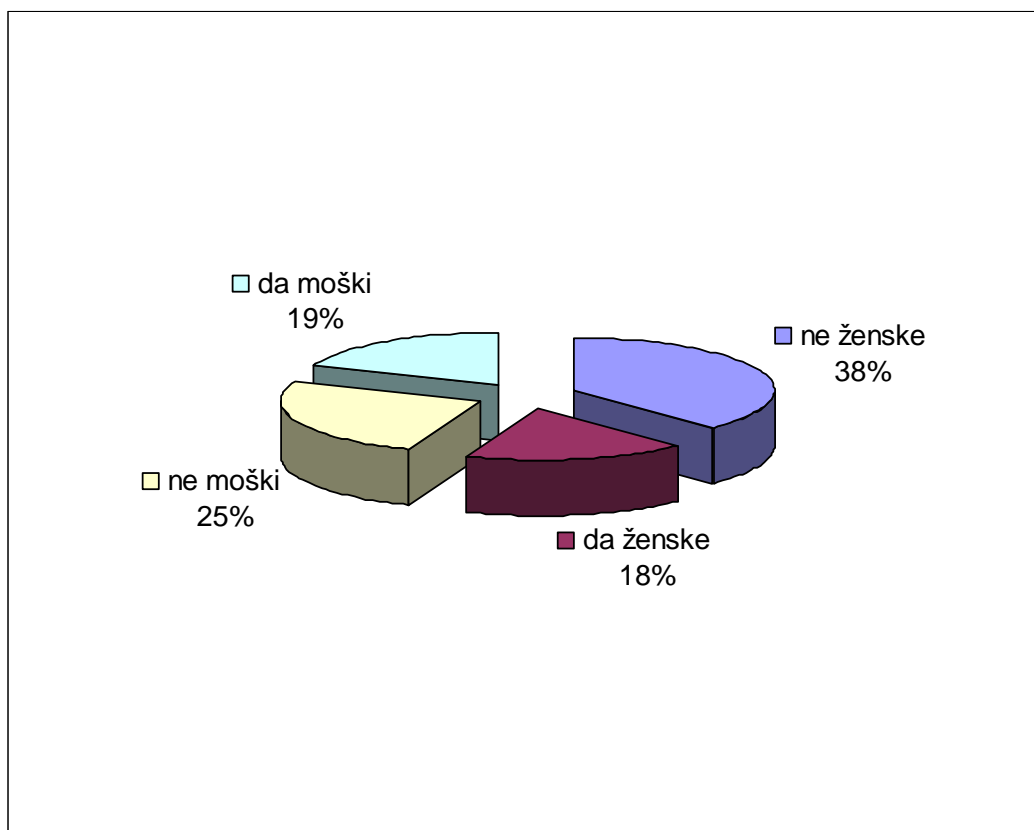
9.5 JE PRIJATELJSTVO PREDPOGOJ ZA ZVEZO?

Ljubezen zraste čez noč. Prijateljstvo potrebuje za to leta. Ljubezen je slepa; prijateljstvo se trudi, da ne vidi ničesar. (Otto von Bismarck)

Prijateljstvo je ljubezen brez kril. (francoski pregovor)

Med moškim in žensko je prijateljstvo lahko samo most, ki vodi k ljubezni. (Jules Renard)

Graf 8: Ali ste s svojim zadnjim partnerjem prej bili prijatelji?



Vir: anketa

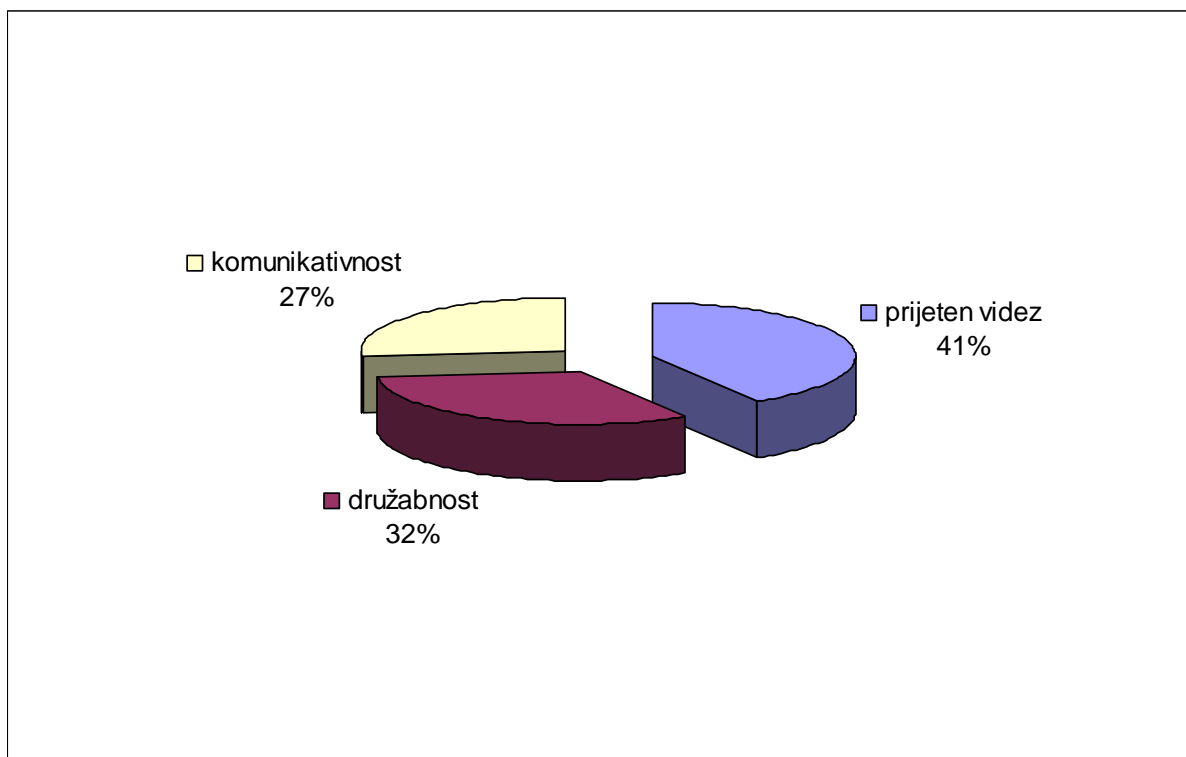
Sodeč po grafu 8 se iz prijateljstva razvije dobrih 37% ljubezni. Večina zvez torej temelji na novih poznanstvih. Iz tega bi seveda lahko sledila ugotovitev, da prijateljstvo ni predpogoj za uspešno zvezo. Po drugi strani pa je ravno prijateljstvo med moškim in žensko, tisto v katerem lahko ugotovita ali sodita skupaj ali ne. V začetku zveze namreč običajno prevladujejo čustva, ki so še posebej izrazita v že omenjeni 1 stopnji zveze.

Na vso stvar pa lahko pogledamo še z druge perspektive in tako ovržemo trditev, da moški in ženska ne moreta biti prijatelja, saj se iz tega slej kot prej razvije ljubezen. Če privzamemo

podatek da le 37% vseh zvez izvira iz prijateljstva bi lahko tudi povzeli, da ali preostali nimajo prijateljev nasprotnega spola ali da z njimi uspešno ločujejo mejo med prijateljstvom in ljubeznijo.

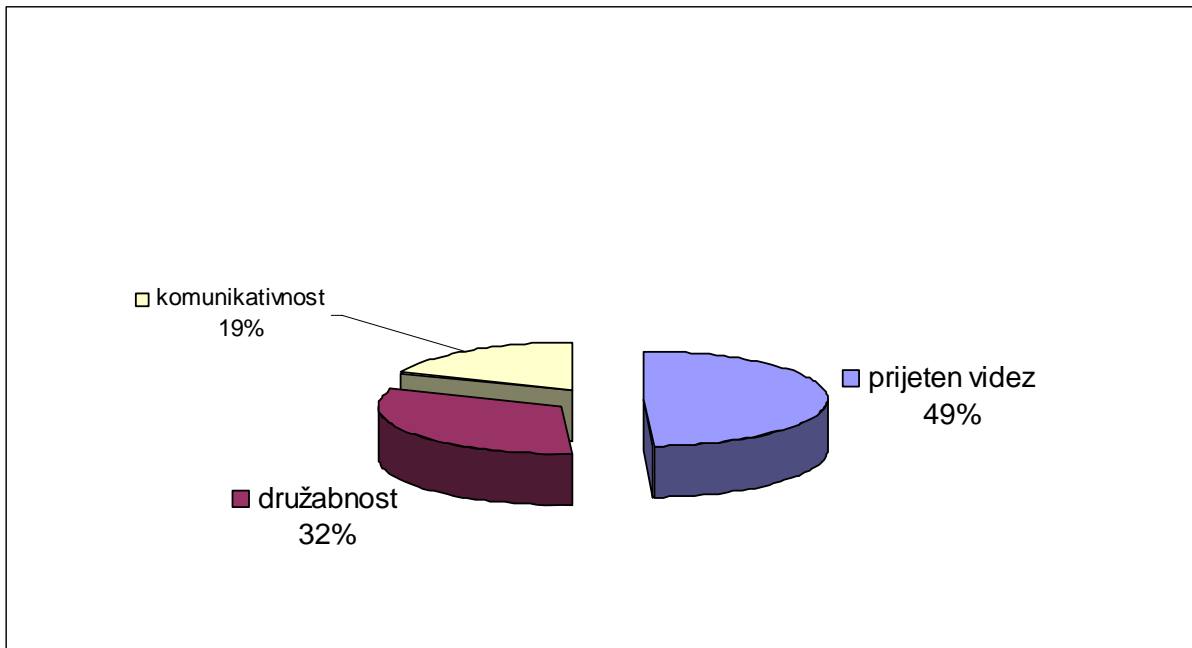
9.6 KAJ MORA IMETI NEKA OSEBA DA JO OPAZIJO

Graf 9 Kaj mora imeti oseba, da bi se sploh zanimali zanjo (ženske)?



Vir: anketa

Graf 10 Kaj mora imeti oseba, da bi se sploh zanimali zanjo (moški) ?



Vir: anketa

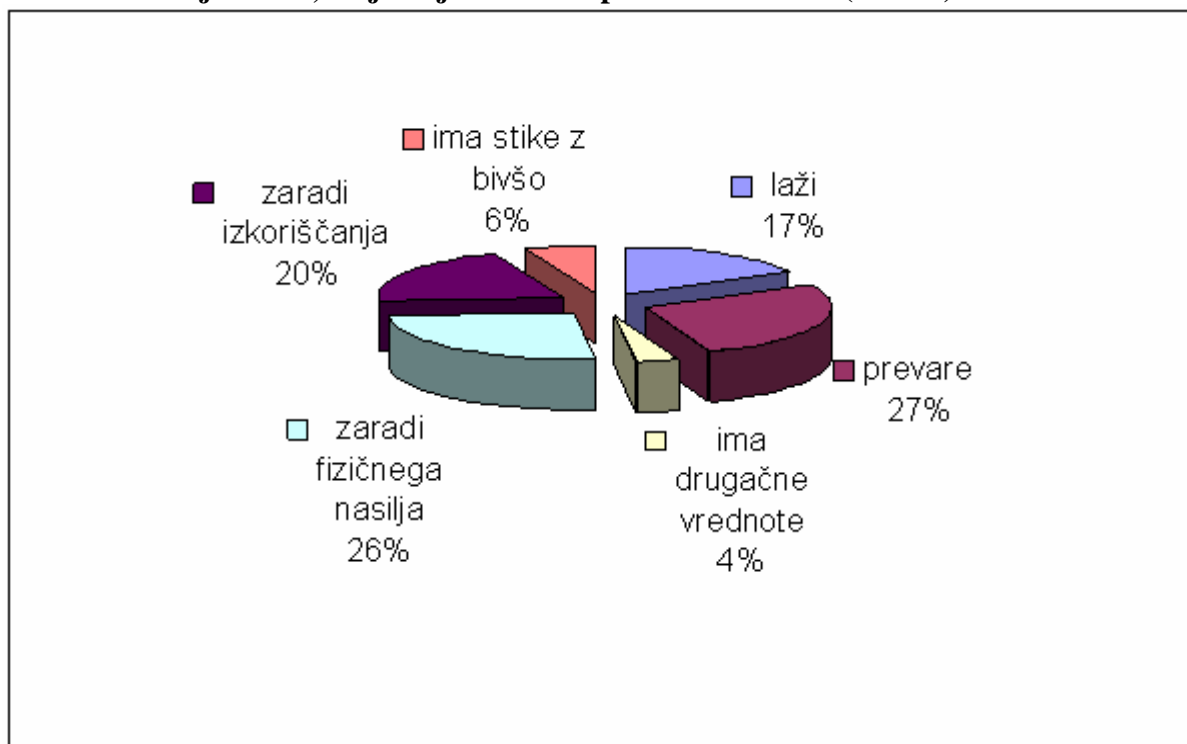
Ženske bolj cenijo značaj kakor moški. Družabnost je enako pomembna za oba spola, medtem ko komunikativnosti ženske posvečajo več pozornosti kakor moški. Oba spola poudarjata prijeten videz, moški 49%, ženske 41%. Rezultat tudi potrjuje hipotezo, da mladim v oči najprej pade videz potencialnega partnerja, vendar pa se kasneje odločajo na osnovi njegovega karakterja. Verjetno se zato ženske bolj intenzivno ukvarjajo s svojim videzom, saj želijo ugajati partnerju. Prijeten videz izboljšuje ugled, dviguje samozavest, vodi k priljubljenosti in ustvarja položaj v družbi.

10 KONEC PARTNERSKIH ZVEZ

10.1 KDAJ JE NUJNO KONČATI NEKO ZVEZO

Pri tem vprašanju smo mladostnike spraševali, kdaj menijo, da je po njihovo nujno končati partnersko zvezo.

Graf 11: Kdaj menite, da je nujno končati partnersko zvezo (ženske) ?

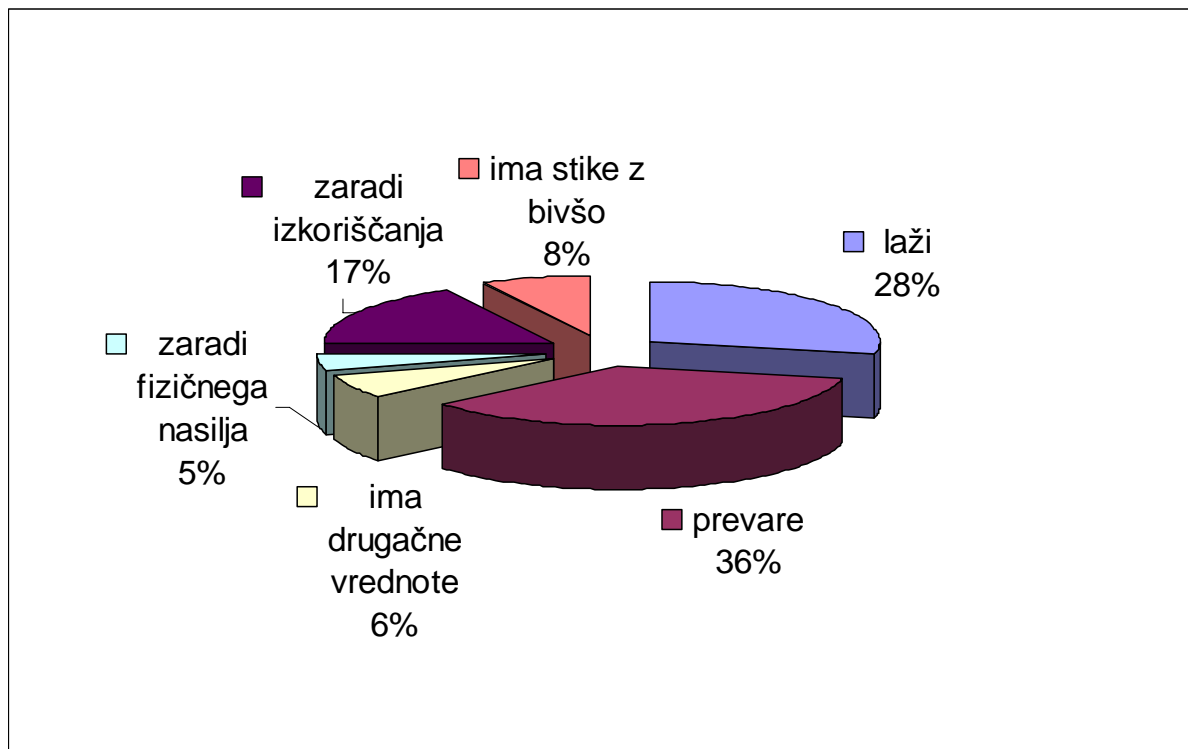


Vir: anketa

Mladi želijo svoje zveze graditi na iskrenosti in zvestobi. Tako moški kot ženske ne prenesejo prevare. Pri ženskah je takoj na drugem mestu tudi strah pred fizičnim nasiljem, kar 26%, sledi pa še strah pred izkoriščanjem, 20%. Če povzamemo, je najbolj prisoten strah, da bi se pojavila v vlogi žrtve.

Tudi moški kot razlog za konec zveze izpostavljajo prevare, kar 36%. Rezultat pri obeh spolih potrjuje hipotezo, da je največji strah v partnerskih zvezah prevara. Ne prenesejo še laži (28%), 17% pa kot razlog navaja tudi izkoriščanje.

Graf 12: Kdaj menite, da je nujno končati partnersko zvezo (moški) ?



Vir: anketa

Na vprašanje v anketi »Ali ob pričetku neke partnerske zveze dopuščate, da jo je lahko kadar koli konec« se je 50% žensk nagiba k da oziroma ne, med tem ko se mnenje moških razlikuje. 72% moških o koncu zveze razmišlja že na začetku, kar pomeni, da lahko nastopi propad zveze v vsakem trenutku, še posebej če ne vlagajo v njen obstoj. Velik procent pri obeh spolih tako potrjuje hipotezo, da morajo mladi na vsaki partnerski zvezi delati, kot da bi le ta obstajala večno, vendar pa se morajo hkrati zavedati, da ima v njej vsak od partnerjev pravico kadarkoli odnehati.

10.2 NAJPOGOSTEJŠI RAZLOGI ZA RAZDOR PARTNERSKI ZVEZ MLADIH

Velikokrat se zaljubimo in še večkrat nehamo ljubiti. Vsi poznamo občutke, ko nekoga na vso moč ljubimo, vendar nas same okoliščine privedejo do tega, da je nek odnos potrebno prekiniti. Vsi smo se že kdaj znašli v položaju, ko je bil neizbežen prav izhod iz partnerske zveze.

Z empirično raziskavo, smo preverjali kateri so najpogostejši razlogi za razpad mladinskih partnerskih zvez. Pri obeh spolih je za razpad zveze v približno enaki meri kriva nezrelost partnerja, razdalja med njima, prav tako pa je za oba spola v enaki meri za razpad kriva neresnica in prevara.

V teh letih, ko se mladi začnejo zblíževati in si iskati primerne partnerja je kar najbolj verjetno, da se srečata dva partnerja na različnih stopnjah osebnostne dozorelosti. V takšnem primeru pride do razhajanj, zrelejši partner dojema dejanja drugega kot nezrela, »otročja«. Prevladuje občutek, da je trud za razvoj zveze le njegova prioriteta.

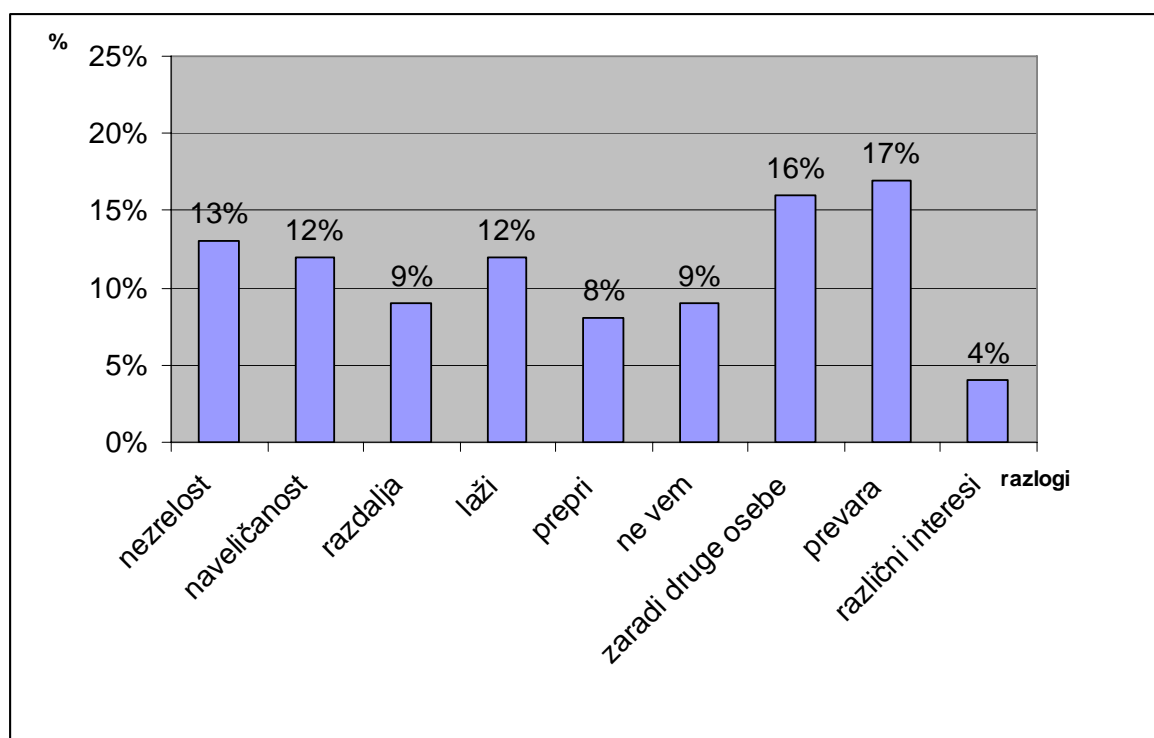
Prav tako ni presenetljivo, da je kar v 16% oz 12% za razpad zveze kriva razdalja, saj mladi navadno nimajo vsakodnevnih možnosti, da bi si organiziralo prevoz do partnerja. Zato se navadno zveze na daljavo ne obnesejo, čeprav nam je dandanes na voljo vsa sodobna komunikacija za vzdrževanje stika, partnerske zveze med mladimi večinoma še vedno najbolj temeljijo na osebni – fizični ravni.

Za prav vsako zvezo pa so usodne laži in prevare. Še posebej velja to za začetke zvez, saj laži in prevare prav gotovo ne morejo biti temelj za gradnjo dolgotrajnega medsebojnega partnerskega odnosa. Tako enak odstotek žensk in moških svojo zvezo navadno konča nemudoma, ko ugotovi, da ga je partner izigral.

Presenetljivo je, da kar 22% moških kot razlog za končanje zvez navaja naveličanost. Verjetno je razlog v tem, da so moški v partnerski odnos pripravljene vlagati manj kakor ženske. Prav tako je zaskrbljujoči podatek, da kar 18% moških pravzaprav sploh ne pozna razloga, zakaj se je njihova zveza končala. Razlog bi bilo mogoče iskati v pomanjkanju komunikacije med partnerjema, ko se ženski preprosto ne zdi vredno pojasnjevati vzrokov za končanje zveze ali pa je moški pravzaprav sploh ne poslušal.

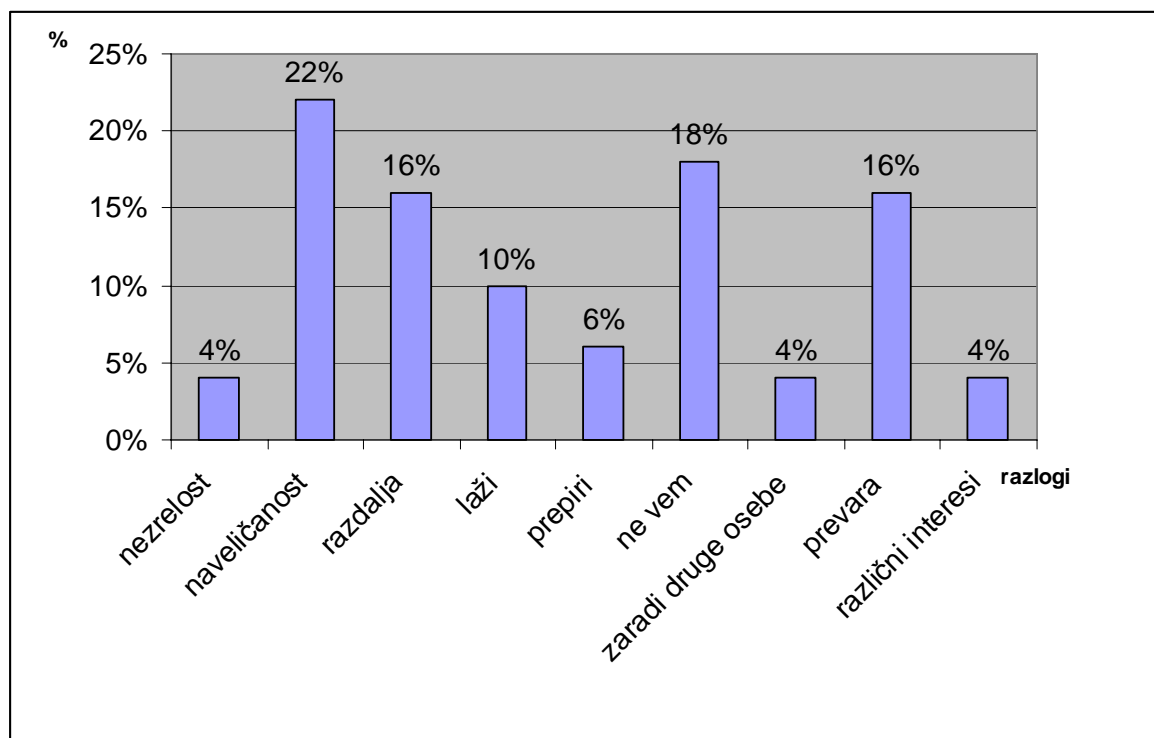
Zanimiv je tudi podatek da znatno večji odstotek žensk, kar 17% moti, če imata s partnerjem različne interese. V to je potrebno všteti različna pogojevanja ljubezni, različne vrednote in različno vzgajanje v otroštvu. Če upoštevamo teorijo, da ženske iščejo partnerje, ki so podobni njihovim staršem, bi lahko sklepali da je ravno to, kakšni so njihovi starši krivo, da jih tako motijo različni interesi. Ženska kot otrok odrašča v okolju, kjer imajo starši velik vpliv na izoblikovanje njihove osebnosti, sprejemajo njihove vrednote in prepričanja. Ker pa te vrednote in prepričanja. spadajo tudi pod osebno identiteto je dekleta niso pripravljena spreminjati zaradi partnerja, ampak si raje poiščejo novega, ki bo ustrezal njihovim merilom in prepričanjem. Zato kar 9% deklet zapusti partnerja zaradi druge osebe, verjetno v želji, da bo ta partner imel podobne interese, kot one same.

Graf 13: Zakaj se je končala vaša zadnja partnerska zveza (ženske) ?



Vir: anketa

Graf 14: Zakaj se je končala vaša zadnja partnerska zveza (moški) ?



Vir: anketa

10.3 SOOČANJE Z RAZDOROM PARTNERSKE ZVEZE

Kako se bomo soočili z razdorom zveze, je v večji meri odvisno od zveze, v kateri smo bili. Tako lahko v grobem ločimo dve vrsti zvez. Prva je tista v kateri so se prepiri in napetosti kar vrstile. Osebo dejansko preboliš še pred resničnim koncem zveze. Do realnega konca zveze pravzaprav sploh ne opaziš, da je ljubezen že minila, ker se preveč trudiš z njenim ohranjanjem. V takšni zvezi je navadno potreben le majhen dražljaj - povod in vsega je konec. In ko se konča, sledi olajšanje, občutek svobode, vsaj za enega od partnerjev. Nesmisel je vztrajati v zvezi, ki je obsojena na propad. Ob koncu takšne zveze navadno sploh ni problema prebolevanja, saj kar naenkrat spoznaš, da je to edino prav in da bi se ta zveza morala končati že veliko prej.

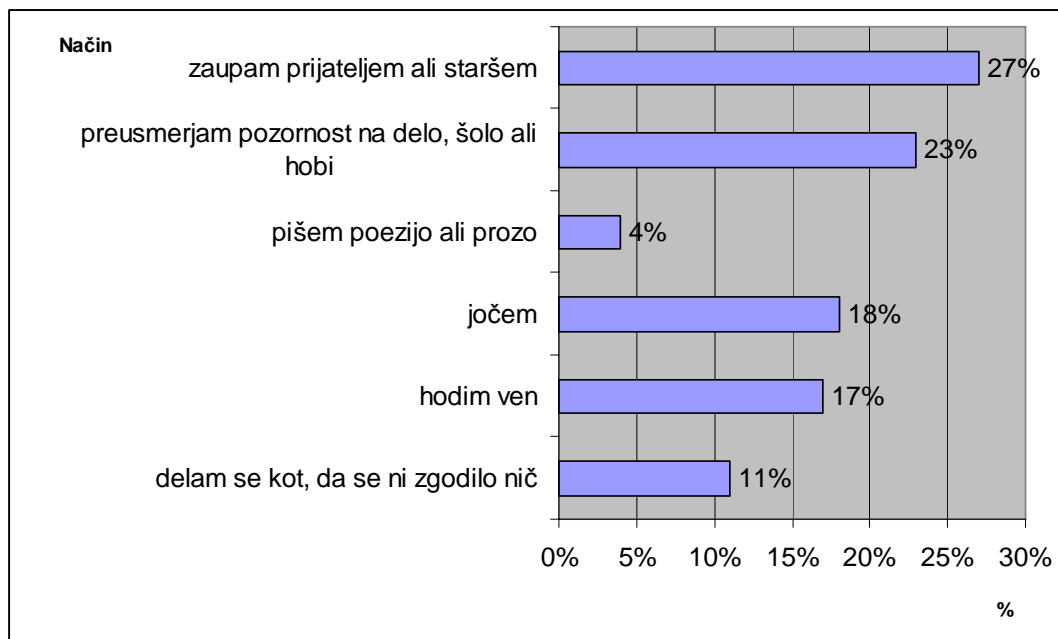
Potem pa so tukaj še prekinitve zvez, ki pridejo iznenada. Pojavi se nerešljiv problem, ovira za enega ali oba partnerja. Barikade so včasih nepremostljive in če so nepričakovane, lahko povzročijo sprva šok, krizno situacijo pa ponavadi spremljajo še prizadetost, žalost, padec samozavesti, napadi tesnobe, zatekanje k zdravju škodljivim substancam,..idr. In to so konci zvez, ki jih posameznik lahko preboleva tudi po več mesecev. In seveda se to pobiranje oziroma postavljanje na lastne noge razlikuje od posameznika do posameznika, pa tudi med spoloma.

Največ moških se po končanju takšne zveze ponaša, kot da se ni nič zgodilo, kar 32% anketirancev. Njihovo vedenje navzven kaže, da je bila zanje ta zveza le ena od mnogih. Čustva zadržujejo v sebi. Navadno razpad prebolevajo tako, da hodijo na različne zabave, posegajo po alkoholnih substancah ali pa si kar poiščejo novega partnerja in ob njem pozabijo na preteklost. Le redko kateri moški se odloči, da bo svoja čustva razkril svoji okolici.

Med temo, ko ženske svoja čustva navadno kažejo navzven, oziroma se zaupajo svojim prijateljem ali staršem (27%). Svoja čustva ženske izražajo z jokom, nekaj pa tudi z pisanjem poezije ali proze.

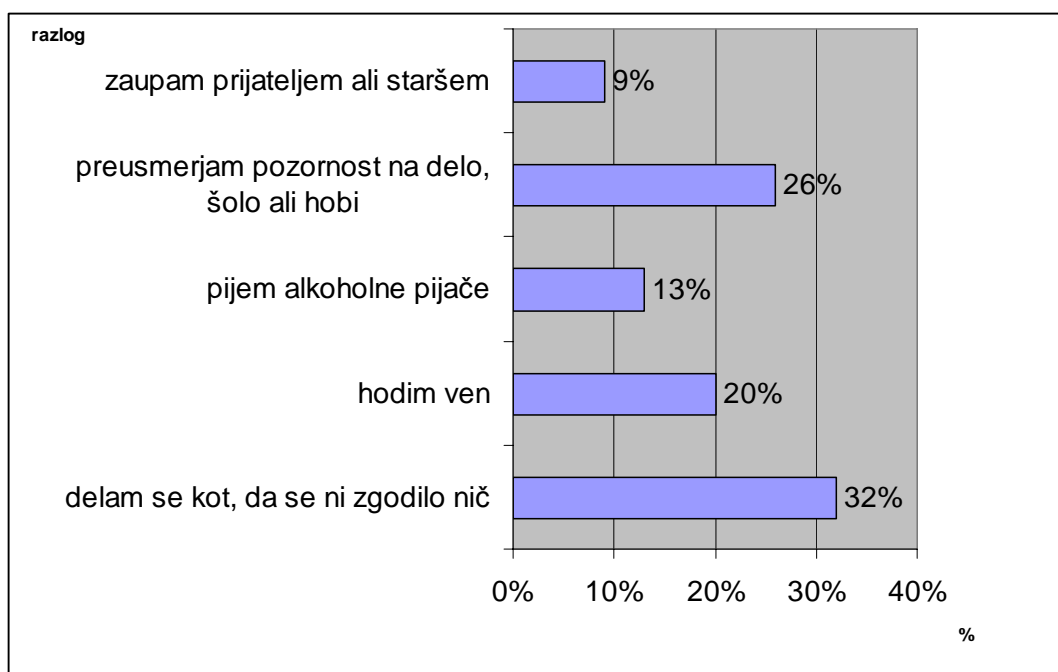
Tako za moške, kot tudi za ženske pa je dokaj pogosto, da se po končanju zveze zatekajo v delo ali šolo in se s tem zaposlijo, da ne mislijo na bolečino in žalost. Kar se seveda lahko pokaže za pozitivno, vendar pa je ob pretiravanju to slabost, saj se takšen posameznik ne sooča z realnostjo

Graf 15: Kako premagujete konec partnerske zveze (ženske) ?



Vir: anketa

Graf 16: Kako premagujete konec partnerske zveze (moški) ?



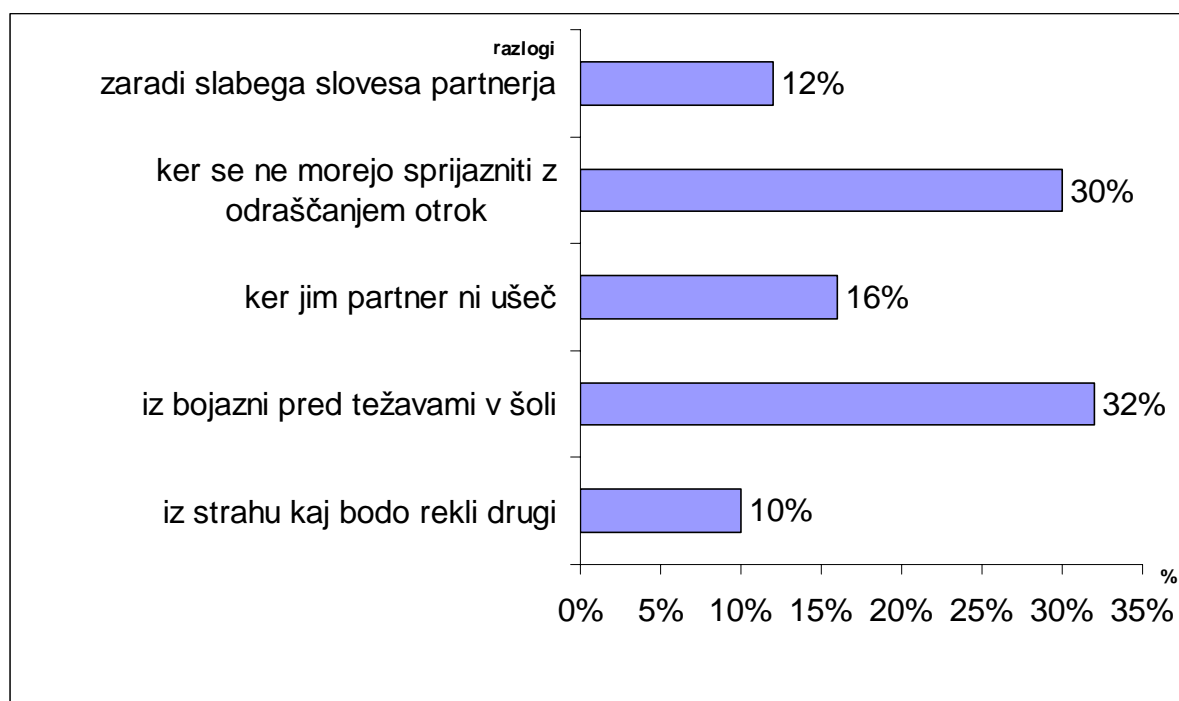
Vir: anketa

10.4 NASPROTOVANJE ZVEZAM S STRANI STARŠEV

Vsak starš se sooči z dejstvom, da nekoč njegov otrok pripelje domov svojega partnerja. Večina staršev partnerja sprejme, vendar še več staršev otroku prepove, da bi imelo partnerja. Pri tem vprašanju nas je zanimalo predvsem, zakaj mladi menijo, da starši pogostokrat ne odobravajo njihovih partnerjev.

Tako smo ugotovili, da približno enako število mladostnikov meni, da straši njihovih partnerjev ne odobrava iz bojazni pred slabimi rezultati v šoli (32%) in ker se ne morejo sprijazniti z odraščanjem otrok (30%) in ker se ne morejo sprijazniti z dejstvom, da njihov otrok odrašča.

Graf 17 Zakaj menite, starši nasprotujejo partnerskim zvezam?



Vir: anketa

11 ZAKLJUČEK

Raziskovalno delo, ki sem se ga lotila, je zadovoljilo mojo potrebo po iskanju novega, po odkrivanju vzrokov in odvisnosti med pojavi. Ugotovila sem, da je tovrstno delo zelo zahtevno, da terja veliko znanja pa tudi dobršno mero vztrajnosti, natančnosti in potrpežljivosti.

Osnovni namen moje raziskovalne naloge je bil ugotoviti katere vrednote so mladim najpomembnejše v partnerski zvezi, kako zveze doživljajo in kako se soočajo z razočaranjem v le teh. Pozanimala sem se tudi, kako na njihove zveze gledajo starši – predvsem z vidika ne podpiranja le teh. poleg tega pa sem želela izvedeti tudi na osnovi česa rastejo njihove zveze in kako se odločajo kdo bo njihov partner.

Ugotovila sem, da povprečna partnerska zveza traja nekje od 5-8 mesecev. Torej se zveze razlomijo nekje po koncu zaljubljenosti. Ko sem ugotavljala podatek, kdaj se mladim zdi primeren čas za iskanje resnega partnerja sem prišla do ugotovitve da je to nekje po 19 letu starosti, ko mladi zapustijo srednjo šolo. Prav tako sem ugotovila, da se večina partnerskih zvez ne začne iz predhodnega prijateljstva.

In če še opravim primerjavo med na začetku postavljenimi hipotezami ter mojimi ugotovitvami:

- Hipoteza »*Mladim v oči najprej pade videz potencialnega partnerja, vendar pa se kasneje odločajo na osnovi njegovega karakterja*« se je izkazala za pravilno, saj je bil pri obeh spolih najštevilčnejše zastopan prijeten videz, sledila pa sta komunikativnost in družabnost.
- Hipoteza »*Mladi od svojih partnerjev pričakujejo zvestobo, zaupanje in občutek varnost.*« se je izkazala za pravilno, vendar je potrebno poudariti, da so prav vse vrednote (zvestoba, zaupanje, občutek varnosti, ljubezen, razumevanje, podpora, odkritost, upoštevanje mnenja, svoboda in druženje) pri mladih glede na pomembnost v zvezi zastopane približno enako.
- Hipoteza »*Na vsaki partnerski zvezi morajo mladi delati, kot da bi le ta obstajala večno, vendar pa se morajo hkrati zavedati, da ima v njej vsak od partnerjev pravico kadarkoli odnehati. Kar pa je navadno težje*« se je prav tako izkazala za pravilno. Čeprav je potrebno poudariti, da imajo moški večji delež odstopanja, da se tega dejstva zavedajo, saj je kar 72% moških odgovorilo, da se že od pričetka zveze zaveda, da je le te lahko kadar koli konec, medtem ko je tako odgovorilo 50% deklet.
- Hipoteza »*Največji strah v partnerskih zvezah je varanje*« se je izkazala za pravilno, saj je kar 36% moških in 27% žensk odgovorilo, da bi v tem primeru takoj zapustilo partnerja.
- Hipoteza »*Pogosto partnerji dajejo drug drugemu voljo, do šole, dela, tudi življenja in še marsičesa*« se je izkazala za netočno, saj mladi voljo do dela, šole,... črpajo sami pri sebi, ali pa jih k temu spodbujajo starši ter prijatelji.
- Hipoteza »*Nekaterim mladostnikom iskanje partnerske zveze postane cilj oz smisel njihovega življenja*« se je prav tako izkazala za netočno, saj večina mladih meni,

da bo že še prišel čas, ko bodo spoznali pravega partnerja in se zato s tem ne obremenjuje.

- Hipoteza »*Starši velikokrat nasprotujejo partnerskim zvezam, pogosto tudi zaradi zadrege pred okolico ali zaradi bojazni pred popuščanjem v šoli*« je bila delno pravilno opredeljena, saj straši resnično v največjih primerih zvezam nasprotujejo iz bojazni pred popuščanjem v šoli. Vendar pa se je pri raziskavi prvi del trditve, da starši nasprotujejo zvezam zaradi mnenja okolice izkazal nepravilnega. Ugotovili smo, da kar 30% staršev zvezam nasprotuje, ker se ne more sprijazniti z odraščanjem svojega otroka.
- Hipoteza »*Fantje konec zvez navadno sprejemajo kot »nič posebnega«, čustev navzven ne kažejo. Dekleta na konec zvez odreagirajo z močnim izražanjem čustev, jezo, sovraštvom, pogosto se zatekajo k hrani, k pisanju poezije ali proze*« je bila delno pravilno opredeljena. Za moške se je namreč izkazalo pravilno dejstvo, da svojih čustev ne izkazujejo in se pretvarjajo, da se ni zgodilo nič pretresljivega. Med tem ko se je napoved za dekleta izkazala za le delno pravilno, kajti dekleta resnično izkazujejo svoja čustva, vendar se zatekajo k prijateljem ali staršem, svoja čustva pa izkazujejo z jokom. Za oba spola pa je potrebno poudariti ugotovitev, da se mladi zakopljejo v delo ali šolo.
- Hipoteza »*Mladi se spoznavajo navadno v šolah, na interesnih dejavnostih in diskotekah in se med seboj povezujejo navadno zaradi skupnih ciljev in karakterjev. Le redko se zgodi da pride do zveze med dvema, ki sta si popolnoma različna*« je bila prav tako le delno pravilno opredeljena, saj se največ mladih spoznava v šoli in diskotekah ter se med seboj povezuje zaradi skupnih ciljev. Vendar pa smo v raziskavi ovrgli trditev, da se spoznavajo tudi na različnih interesnih dejavnostih oziroma srečanjih. S pomočjo teorije in kasnejše raziskave pa smo potrdili tudi zadnji del te hipoteze, da le redko pride do zveze med dvema različnima partnerjema.

Še enkrat lahko zatrdim, da je bilo delo zanimivo in naporno. Vendar pa sem se v času njegovega nastanka dosti naučila o odnosu mladih do partnerskih zvez ter kakšen vpliv imajo le te nanje. Med samim delom sem ugotovila, da bi lahko že zbrane podatke primerjala na različne načine in ugotavljala odnose med njimi. Prav tako pa se mi je med samim nastajanjem raziskovalne naloge porajalo veliko število novih vprašanj, ki bi jih bilo moč raziskati. Vendar je že sedaj napisana naloga dovolj obsežna in je zahtevala dosti mojega časa.

Vseeno pa upam, da sem (tudi naključnim) bralcem dovolj nazorno predstavila svoje delo.

12 VIRI

Literatura

1. Giddens, Anthony. 2000. Preobrazba intimnosti : spolnost, ljubezen in erotika v sodobnih družbah. Ljubljana: Rdeča zbirka
2. Musek, Janek. 1995. Ljubezen, družina, vrednote. Ljubljana : Educy
3. Musej, Janek in Pečjak, Vid. 2001. Psihologija. Ljubljana: Educy
4. Barbara Petrovič – Partnerske intimne zveze v pomoderni družbi – diplomsko delo
5. DOBRO JUTRO. Ravnjak Sara. Najti partnerja, pa četudi prek interneta. Str. 10-11 (16.2.2008)

Internetni viri

1. http://www.kidshealth.org/teen/your_mind/relationships/love.html datum (21.11.2007)
2. <http://obala.net/blog/user.php?date=2007-08&user=casanova> (28.2.2008)
3. <http://fetalijtyshew.blog.si/ol.net/2007/05/07/konec-zveze-izgovori-kliseji-stereotipi/> (21.11.2007)
4. <http://www.viva.si/clanek.asp?arhiv=1&id=1170> (28.2.2008)
5. http://www.cosmopolitan.si/moski/v_blizini_blonkink_postanejo_tepcki-10046.aspx (30.2.2008)
6. <http://www.smrklja.si/lovelajf/love/4405> (1.3.2008)
7. <http://www.tosemjaz.net/si/clanki/450/detail.html> (5.3.2008)
8. <http://www.tosemjaz.net/si/clanki/451/detail.html> (5.3.2008)

13 PRILOGE

Anketa

ANKETNI VPRAŠALNIK

Sem dijakinja 3. letnika Gimnazije Lava in v okviru predmeta sociologija opravljam raziskovalno nalogo o mladih in partnerstvu. Z vprašalnikom, ki je pred vami želim raziskati, kakšen je odnos mladih do zvez in kako jih doživljajo.

Vprašanja, ki so pred vami nimajo pravilnega ali napačnega odgovora. Anketa je anonimna, zato vas prosim, da na vprašanja odgovarjate iskreno in po vaših občutkih, ker le tako bo moja raziskovalna naloga lahko bila verodostojna.

Avtorica vprašalnika:
Tjaša Cafuta

- 1) Spol
 - a) Moški
 - b) Ženski
- 2) Starost

- 3) Kateri letnik obiskujete?

- 4) Pri katerih letih, ste bili prvič zaljubljeni in je ljubljena oseba to vedela?

- 5) Ali imate partnerja/partnerico in kako dolgo?
 - a) Da _____
 - b) Ne _____
- 6) Kako dolgo je trajala oz. že traja vaša zadnja zveza?

- 7) Koliko zvez ste imeli do sedaj?

- 8) Kdaj menite, da je prava starost za iskanje trajnega partnerja?

- 9) Pred vami je 10 pričakovanj, ki jih mladi pričakujejo od svojih partnerjev. Pričakovanja oštevilčite od 1-10 po vrsti kot so vam pomembna v neki zvezi. (1-najmanj, 10- najbolj)

a)	Zvestobo	
b)	Zaupanje	
c)	Občutek varnosti	
d)	Ljubezen	
e)	Razumevanje	
f)	Podpora	
g)	Odkritost	

h)	Upoštevanje vašega mnenja	
i)	Dopuščanje lastne svobode	
j)	Skupno druženje	

- 10) Kje ste spoznali svojega zadnjega partnerja?
- Na plesu
 - V diskoteki
 - Na igrišču
 - V šoli
 - Preko interneta
 - Na počitnicah
 - Knjižnici
 - Koncertu
 - Trgovini
 - Na različnih srečanjih, kjer se družijo ljudje s podobnimi interesi
 - Drugo_____
- 11) Ali ste s svojim zadnjim partnerjem bila prej prijatelja?
- Da
 - Ne
- 12) Kaj mora imeti oseba, da bi se sploh zanimali zanjo? (možna 2 odgovora)
- Prijeten videz
 - Družabnost
 - Mora biti komunikativen
 - Hoditi mora v perspektivno šolo
 - Biti mora iz ugledne družine
 - Dober šolski uspeh
 - Biti mora športnik
 - Drugo_____
- 13) Ali imate oblikovan ideal kakšen bi moral biti vaš partner? Če ga imate kakšen je ta ideal?
- Da _____
 - Ne
- 14) Kakšno sliko o sebi želite predstaviti svojemu partnerju?
- Takšno kot je v resnici
 - Sliko junaka in o svojih izkušnjah pretiravam
 - Takšno, kot bi sam želel biti
 - Poudarjam slabe lastnosti, da vidim, če me ima partner resnično rad
- 15) Kako rešujete spore v zvezah?
- S pogovorom
 - Z zamero, dokler eden ne popusti
 - Jih ne rešujeva ampak se razideva
 - Drugo_____
- 16) Kdaj menite, da je nujno končati zvezo? Če se ugotovi da; (možnih več odgovorov)
- Laže
 - Ima drugega partnerja
 - Ne ugaja staršem
 - Ima povsem drugačne vrednote

- e) Me udari
- f) Me izkorišča
- g) Je preveč navezan na svoje starše
- h) Ima še vedno stike z bivšo
- i) Drugo _____

17) Zakaj je pravzaprav prišlo do prekinitve vaše zadnje partnerske zveze?

18) Kako vam je najlažji način povedati partnerju, da je konec vaše zveze. In katero sredstvo komunikacije ste izbrali?

19) Kako premagujete konec partnerske zveze? (*možna največ 2 odgovora*)

- a) Delam se kot, da se ni zgodilo nič
- b) Hodim ven
- c) Pijem alkoholne pijače
- d) S samopoškodovanjem
- e) S prenajedanjem
- f) Jočem
- g) Pišem poezijo ali prozo
- h) Svojo pozornost preusmerjam na delo, šolo, hobi
- i) Takoj si poiščem drugega partnerja in ob njem pozabim na vse
- j) Zaupam se prijateljem ali staršem
- k) Drugo _____

20) Ali ob pričetku neke partnerske zveze dopuščate, da jo je lahko kadar koli konec?

- a) Da
- b) Ne

21) Kdo je tisti, ki vam daje voljo do dela, šole,...

- a) Starši
- b) Partner
- c) Prijatelji
- d) Učitelji
- e) Znanci
- f) Sam
- g) Drugo _____

22) Ali vam je iskanje partnerja cilj v življenju in si kdaj očitata, da ste samski? Zakaj tako menite.

- a) Da _____
- b) Ne _____

23) Zakaj menite, da starši pogostokrat nasprotujejo partnerskim zvezam med mladimi? (*možnih več odgovorov*)

- a) Iz strahu kaj bodo drugi rekli, glede na to kakšnega partnerja ste si izbrali
- b) Iz bojazni pred težavami v šoli
- c) Ker jim vaš partner ni všeč
- d) Ker se ne morejo sprijazniti da odraščate
- e) Zaradi slabega slovesa vašega partnerja